

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perintö- ja lahjaverolain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi perintö- ja lahjaverolakia, veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia ja kiinteistöverolakia.

Esityksen mukaan perintö- ja lahjaverotusta kevennettäisiin. Verotettavan perintöosuuden alaraja korotettaisiin 20 000 eurosta 30 000 euroon. Verotettavan lahjan alaraja korotettaisiin 5 000 eurosta 7 500 euroon. Ehdotus toteutettaisiin muuttamalla perintö- ja lahjaveroasteikkojen progressioportaiden euromääriä sekä laissa säädettyjä pienimpiä verotettavia määriä. Lisäksi korotettaisiin tavanomaisen koti-irtaimiston verovapaata määrää 4 000 eurosta 7 500 euroon.

Sukupolvenvaihdoshuojennusta perintöverotuksessa muutettaisiin siten, että jos perillisen verotettavaan perintöosuuteen kuuluu hujennuksessa edellytetty osuus maatilán tai muun yrityksen omistamiseen oikeuttavista osakeyhtiön osakkeista eikä perillinen alaikäisyytensä vuoksi voi jatkaa yhtiön toimintaa hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana, katsotaan verovelvollisen jatkamiseksi myös se, että alaikäisen perillisen edunvalvoja jatkaa osakeyhtiössä harjoitettua yritystoimintaa.

Veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain säännöksen mukaista maksamattomalle perintöverolle laskettavaa viivästyskorkoa alennettaisiin nykyisestä. Ehdotuksen mukaan viivästyskorko olisi Suomen Pankin korkolain nojalla vahvistama viitekorko lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä nykyisen 3,5 prosenttiyksikön lisäyksen sijasta.

Perintö- ja lahjaverolakiin ja kiinteistöverolakiin lisättäisiin säännökset, joiden nojalla oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovellettaisiin täydentävästi verotusmenettelystä annettua lakia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2026 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2026 alusta. Perintö- ja lahjaverolakia sovellettaisiin tapauksiin, joissa verovelvollisuus on alkanut lain tultua voimaan. Lakia sovelletaan myös lain voimaan tullessa vireillä olevan tai lain voimaantulon jälkeen vireille tulevan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn. Veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran maksamatta olevaan perintöveroon lain voimaantulopäivästä alkaen. Kiinteistöverolakia sovellettaisiin lain voimaan tullessa vireillä olevan tai lain voimaantulon jälkeen vireille tulevan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi	3
2.1 Yleistä perintö- ja lahjaverotuksesta	3
2.2 Perintö- ja lahjaveroasteikot	5
2.3 Maksamatta olevan perintöveron viivästyskorko	7
2.4 Sukupolvenvaihdoshuojennus perintö- ja lahjaverotuksessa	8
2.5 Oikaisuvaatimusten käsittely	10
3 Tavoitteet	11
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	12
4.1 Keskeiset ehdotukset	12
4.1.1 Perintö- ja lahjaveroasteikot	12
4.1.2 Verovapaa tavanomainen koti-irtaimisto	14
4.1.3 Maksamatta olevalle perintöverolle laskettava viivästyskorko	14
4.1.4 Alaikäisen perillisen sukupolvenvaihdoshuojennus perintöverotuksessa	15
4.1.5 Oikaisuvaatimuksen viivytyksetön käsittely	16
4.2 Pääasialliset vaikutukset	16
4.2.1 Vaikutukset julkiseen talouteen	16
4.2.2 Vaikutukset verovelvollisille	18
4.2.3 Yritysvaikutukset	19
4.2.4 Vaikutukset viranomaisille	20
5 Lausuntopalaute	20
5.1 Esitysluonnoksen ehdotukset	20
5.2 Muita huomioita	21
6 Säännöskohtaiset perustelut	22
6.1 Perintö- ja lahjaverolaki	22
6.2 Laki veronlisäyksestä ja viivekorosta	25
6.3 Kiinteistöverolaki	25
7 Voimaantulo	26
8 Suhde talousarvioesitykseen	27
9 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys	27
LAKIEHDOTUKSET	31
1. Laki perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta	31
2. Laki veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 d §:n muuttamisesta	34
3. Laki kiinteistöverolain 26 §:n muuttamisesta	35
LIITE	36
RINNAKKAISTEKSTIT	36
1. Laki perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta	36
2. Laki veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 d §:n muuttamisesta	40
3. Laki kiinteistöverolain 26 §:n muuttamisesta	41

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

Esityksessä ehdotetaan toteutettavaksi pääministeri Petteri Orpon hallituksen kehysriihessä 22.–23.4.2025 päättämät perintö- ja lahjaverotukseen tehtävät muutokset. Lisäksi ehdotetaan eräitä muita muutoksia.

Kevään 2025 kehysriihessä hallitus linjasi, että perintöveron alarajaa nostetaan 30 000 euroon ja lahjaveron alarajaa 7 500 euroon.¹ Hallitus linjasi myös, että perintöveron maksuajalta perittävä korko säädetään korkolain (633/1982) mukaiseen viitekorkoon lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä. Hallitus linjasi niin ikään, että mahdollistetaan yrityksen sukupolvenvaihdoshuojennus perintötilanteissa alaikäiselle perilliselle.²

Lisäksi korotettaisiin tavanomaisen koti-irtaimiston verovapaata määrää.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen kanteluun 26.2.2025 antama ratkaisu³ antaa aiheen tarkistaa perintö- ja lahjaverotusta ja kiinteistöverotusta koskevia muutoksenhakusäännöksiä oikaisuvaatimuksen käsittelyä koskevilta osin.

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esitysluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros ajalla 19.6.–21.8.2025. Lausuntoa pyydettiin esityksen kannalta keskeisiltä ministeriöiltä, viranomaisilta, elinkeinoelämältä ja muilta sidosryhmiltä, yhteensä 21 taholta. Lisäksi esitysluonnos on ollut vapaasti lausuttavana lausuntopalvelu.fi -sivustolla.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat nähtävillä julkisessa palvelussa osoitteessa: <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM045:00/2025>.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Yleistä perintö- ja lahjaverotuksesta

Perintönä, testamentilla ja lahjana saadusta omaisuudesta on suoritettava valtiolle veroa perintö- ja lahjaverolain (378/1940) mukaisesti.

Perintöverotuksessa verovelvollinen on omaisuutta perintönä tai testamentilla saanut perillinen tai testamentinsaaja, jotka ovat velvollisia suorittamaan perintöveroa sen perusteella, mitkä heidän veronalaiset osuutensa säädettyjen perusteiden mukaisesta kuolinpesän omaisuuden nettoarvosta ovat. Perintöveron suorittamisvelvollisuus alkaa pääsääntöisesti perinnönjättäjän

¹ Puoliväliriihen pöytäkirjamerkinnot 23.4.2025. Saatavilla osoitteessa: <https://valtioneuvosto.fi/documents/194055633/200124281/Puoliv%C3%A4liriihi+p%C3%B6yt%C3%A4kirjamerkinnot%C3%A4t+23.4.2025.pdf/04a2da8e-a092-2e63-fc31-e7642250029c/Puoliv%C3%A4liriihi+p%C3%B6yt%C3%A4kirjamerkinnot%C3%A4t+23.4.2025.pdf?t=1745485162212>.

² Puoliväliriihen kasvutoimet 23.4.2025. Saatavilla osoitteessa: <https://valtioneuvosto.fi/documents/194055633/200124281/Puoliv%C3%A4liriihen+kasvutoimet+23.04.2025.pdf/be2b5e49-f15a-31b4-b761-04d8be2ad5f5/Puoliv%C3%A4liriihen+kasvutoimet+23.04.2025.pdf?t=1745431798168>.

³ Ratkaisu 26.2.2025 EOAK/5595/2024. Saatavilla osoitteessa: <https://www.oikeusasiamies.fi/r/fi/ratkaisut/-/eoar/5595/2024>.

kuolinhetkellä, jonka ajankohdan mukaan kuolinpesän omaisuus arvostetaan. Verotuksen toimittamishetkellä perinnönjako on yleensä toimittamatta, joten verotus toimitetaan pääsääntöisesti perukirjan ja testamentin perusteella laskennallisen jaon mukaisesti. Jos perinnönjako on toimitettu, perinnönjako otetaan verotusta toimitettaessa huomioon.

Perintö- ja lahjaverolain 9 §:n 1 momentin nojalla kuolinpesän omaisuus arvostetaan käypään arvoon eli omaisuuden todennäköiseen luovutushintaan verovelvollisuuden alkaessa. Kuolinpesän omaisuuden arvosta vähennetään lain 9 §:n 2 momentin mukaisesti velat sekä eräänlaisina luonnollisina vähennyksinä kohtuulliset hautaus- ja perunkirjoituskulut sekä perinnönjättäjän elinaikaan kohdistuvat verot ja maksut.

Perintöverotuksessa veropohja käsittää lähtökohtaisesti kaiken perintönä tai testamentilla saadun omaisuuden. Tyypillinen poikkeus on perintö- ja lahjaverolain 8 §:ssä tarkoitettu omistusoikeutta rajatummalla oikeudella saatu omaisuus tai etuus, jonka leski saa aviopuolisoiden keskinäisen testamentin ehtojen nojalla. Leski ei ole velvollinen suorittamaan perintöveroa tällaisesta omaisuudesta tai etuudesta, kuten ei myöskään perintökaaren (40/1965) 3 luvun 1 a §:ssä tarkoitetusta lesken oikeudesta pitää kuolleen puolison jäämistö jakamattomana hallinnassaan. Näissä tilanteissa perintöveron on velvollinen suorittamaan se, joka saa omistusoikeuden omaisuuteen. Omistusoikeutta rasittavan velvoitteen arvo otetaan huomioon omistajan perintöverotuksessa omaisuuden arvosta tehtävänä vähennyksenä perintö- ja lahjaverolain 9 §:n 3 momentin nojalla.

Perintöveroa ei ole suoritettava myöskään esimerkiksi perinnönjättäjän omassa tai hänen perheensä käytössä olleesta tavanomaisesta koti-irtaimistosta siltä osin kuin sen arvo on enintään 4 000 euroa. Tällaiseen koti-irtaimistoon kuuluvat esimerkiksi tavanomaiset huonekalut, taloustavarat, vaatteet ja muu asuntoirtaimisto.

Pienin verotettava perintöosuus on 20 000 euroa. Tätä pienempi perintöosuus on perintöverosta vapaa. Verotettavasta perintöosuudesta suoritetaan perintöveroa progressiivisten veroasteikkojen mukaan, joiden soveltamisessa verovelvolliset jaetaan kahteen veroluokkaan.

Perintö- ja lahjaverolain 12 §:ssä tarkoitettu puoliso sekä alaikäinen perillinen ovat oikeutettuja tekemään veronalaisesta perintöosuudestaan puoliso vähennyksen ja alaikäisyysvähennyksen. Puolisovähennys ja alaikäisyysvähennys ovat veronalaisesta perintöosuudesta tehtäviä verovelvolliskohtaisia vähennyksiä, jotka käytännössä korottavat pienimmän verotettavan perintöosuuden määrää. Puolisovähennys on suuruudeltaan 90 000 euroa ja alaikäisyysvähennys 60 000 euroa. Puolisovähennykseen oikeutetun puolison verotettava perintöosuus nousee 20 000 euroon vasta, kun perintöosuus on suuruudeltaan 110 000 euroa. Vastaavasti alaikäisyysvähennykseen oikeutetun alaikäisen perillisen verotettava perintöosuus nousee 20 000 euroon vasta, kun perintöosuus on suuruudeltaan 80 000 euroa.

Lahjaverotuksessa verovelvollinen on omaisuutta saanut lahjansaaja. Lahjaverotuksessa omaisuus arvostetaan perintöverotusta vastaavasti sen käypään arvoon verovelvollisuuden alkamishetkellä. Verotus toimitetaan lahjaveroilmoituksen perusteella. Lahjavero määräytyy lahjan arvon perusteella. Lahjaveroa suoritetaan progressiivisten veroasteikkojen mukaan, joiden soveltamisessa verovelvolliset jaetaan kahteen veroluokkaan.

Lahjaverotuksessa veropohjan ulkopuolelle jäävät esimerkiksi perintö- ja lahjaverolain 19 §:ssä tarkoitettut lahjat. Lahjaverosta vapaita ovat mainitun pykälän 1 kohdan mukaan lahjansaajan tai hänen perheensä henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettu tavanomainen koti-irtaimisto siltä osin kuin lahjan arvo ei ole 4 000 euroa suurempi. Myöskään pykälän 2 kohdassa tarkoitettua kasvatus-, koulutus- ja elatuslahjasta ei suoriteta lahjaveroa.

Lahjaverosta vapaa on 19 §:n 3 kohdan mukaan myös muu lahja, jonka arvo on 4 000 euroa pienempi, kuitenkin niin, että veroa on suoritettava lahjansaajan samalta antajalta kolmen vuoden kuluessa saamista lahjoista, kun niiden yhteinen arvo nousee vähintään mainittuun määrään. Säännöksen tavoitteena on ehkäistä lahjoitusten pilkkomista useammaksi pienemmäksi lahjaksi kolmen vuoden ajanjaksolla. Samalta antajalta kolmen vuoden kuluessa saatujen lahjojen arvo kumuloidaan sen arvioimiseksi, ylittääkö lahjojen yhteenlaskettu arvo pienimmän verotettavan lahjan euromäärän. Nykyisten lahjaveroasteikkojen pienimmän verotettavan lahjan ollessa kuitenkin 5 000 euroa lahjaveroa suoritetaan lahjojen yhteenlasketun arvon perusteella vasta sen noustessa 5 000 euroon.

2.2 Perintö- ja lahjaveroasteikot

Perintö- ja lahjaveroasteikot eriytettiin vuoden 2008 alusta. Pienimmän verotettavan perintöosuuden määrää korotettiin 3 400 eurosta 20 000 euroon. Perintöveron vakioerää 20 000 euron kohdalla korotettiin 85 eurosta 100 euroon. Pienimmän verotettavan lahjan määrää korotettiin 3 400 eurosta 4 000 euroon kuluttajahintaindeksin muutosta vastaavasti. Lahjaveron vakioerä 4 000 euron kohdalla oli 100 euroa.

Vuodesta 2009 verotusta kevennettiin edelleen alentamalla veroprosentteja ensimmäisen veroluokan asteikkojen kaikissa portaissa kolmella prosenttiyksiköllä. Asteikkotarkistusten jälkeen veroprosentti oli perintöverotuksessa ensimmäisessä veroluokassa seitsemän prosenttia 20 000 euroa ylittävältä osalta 40 000 euroon saakka, sen ylittävältä osalta kymmenen prosenttia 60 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 13 prosenttia. Lahjaverotuksessa veroprosentit olivat samat, mutta asteikon portaat olivat 4 000, 17 000 ja 50 000 euroa.

Vuoden 2011 alusta veroprosentteja korotettiin lisäämällä ensimmäisen veroluokan perintö- ja lahjaveroasteikkoihin uudet 200 000 ja 1 000 000 euron portaat sekä toisen veroluokan perintö- ja lahjaveroasteikkoihin uusi 1 000 000 euron porras. Korkeimmat veroprosentit ylimmissä ensimmäisen veroluokan portaissa nousivat 13 prosentista 20 prosenttiin.

Vuoden 2017 alusta perintö- ja lahjaveroa kevennettiin perintö- ja lahjaveroasteikkojen kaikissa portaissa. Kevennykset painotettiin yritysten ja maatalojen sukupolvenvaihdojen edistämiseksi ensimmäisen veroluokan lahjaveroasteikkoon. Myös pienimmän verotettavan lahjan määrää korotettiin 4 000 eurosta 5 000 euroon.

Vuodesta 2017 veroasteikot ovat olleet seuraavat:

Perintöveroasteikko I veroluokka

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
20 000–40 000	100	7
40 000–60 000	1 500	10
60 000–200 000	3 500	13
200 000–1 000 000	21 700	16
1 000 000–	149 700	19

Perintöveroasteikko II veroluokka

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
20 000–40 000	100	19
40 000–60 000	3 900	25
60 000–200 000	8 900	29
200 000–1 000 000	49 500	31
1 000 000–	297 500	33

Lahjaveroasteikko I veroluokka

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
5 000–25 000	100	8
25 000–55 000	1 700	10
55 000–200 000	4 700	12
200 000–1 000 000	22 100	15
1 000 000–	142 100	17

Lahjaveroasteikko II veroluokka

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
5 000–25 000	100	19
25 000–55 000	3 900	25
55 000–200 000	11 400	29
200 000–1 000 000	53 450	31
1 000 000–	301 450	33

Ensimmäiseen veroluokkaan kuuluvat perintö- ja lahjaverolain 11 §:n mukaan perinnönjättäjän tai lahjanantajan aviopuoliso, suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa oleva perillinen, aviopuolison suoraan alenevassa polvessa oleva perillinen sekä perinnönjättäjän kihlakumppani tai avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu avopuoliso saamansa perintökaaren 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetun avustuksen määrään asti. Jos perinnönjättäjän ja hänen kanssaan avioliitonomaisissa olosuhteissa eläneeseen henkilöön sovelletaan kuolinvuodelta toimitettavassa tuloverotuksessa tuloverolain (1535/1992) 7 §:n 3 momentin puolisoita koskevia säännöksiä, luetaan perinnönjättäjän kanssa elänyt henkilö ensimmäiseen veroluokkaan.

Toiseen veroluokkaan kuuluvat muut sukulaiset ja vieraat.

2.3 Maksamatta olevan perintöveron viivästyskorko

Perintö- ja lahjaverolain 52 §:n 2 momentin mukaan perintö- ja lahjaveron on maksettava, vaikka verotus ei olisikaan saanut lainvoimaa. Veronkannosta annetun valtiovarainministeriön asetuksen (1010/2019), jäljempänä *veronkantoasetus*, 1 §:n 3 momentin mukaan perintövero ja lahjaveron kannetaan kahdessa erässä, jos veron määrä on 500 euroa tai enemmän. Veronkantoasetuksen 6 §:n 1 momentin mukaan perintöveron ja lahjaveron ensimmäinen erä on suoritettava viimeistään perintöverotuksen tai lahjaverotuksen toimittamispäivää seuraavan neljännen kuukauden ensimmäisenä päivänä. Toinen erä on suoritettava viimeistään perintöverotuksen tai lahjaverotuksen toimittamispäivää seuraavan kuudennen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

Perintö- ja lahjaverolain 52 §:n 3 momentin mukaan maksamatta olevaa perintöveroa, sen korotusta ja viivästysseuraamusta ei kuitenkaan peritä ulosottoteitse eikä niiden perusteella haeta verovelvollisen asettamista konkurssiin eikä tietoa niistä merkitä verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetussa laissa (1346/1999) säädettyyn verovelkarekisteriin ennen kuin kymmenen vuotta on kulunut veron ensimmäisestä eräpäivästä.

Perintöveron pidennettyä maksuaikaa pidennettiin kahdesta vuodesta kymmeneen vuoteen lailla 1196/2023 (HE 34/2023 vp; EV 46/2023) pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman veropolitiikan kohdan 1.3 perusteella, jonka mukaan perintöveron maksuaikoja pidennetään kymmeneen vuoteen. Tavoitteena oli edelleen lieventää perintöveron välittömään maksuvelvollisuuteen liittyviä rahoitusvaikeuksia, joita tyypillisesti aiheutuu erityisesti epälikvidejä varoja periville. Esimerkkinä mainittakoon lesken hallintaan perintökaaren 3 luvun 1 a §:n nojalla jäävä asunto tai jäämistö, jossa rintaperillinen ja testamentinsaaja eivät ole vaatineet perinnönjakoa.

Maksamattomalle perintöverolle laskettavasta viivästyskorosta säädettiin myös vuoden 2024 alusta voimaan tulleella veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia (1556/1995) koskevalla lainmuutoksella 1197/2023 (HE 34/2023 vp; EV 46/2023). Nykyisin maksamatta olevalle perintöverolle laskettava viivästyskorko on kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä 3,5 prosenttiyksiköllä. Perintöverolle laskettava viivästyskorko on alempi kuin tavanomainen viivästyskorko, joka on lain 5 a §:n 1 momentin mukaan kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä seitsemällä prosenttiyksiköllä.

Perintöveron viivästyskoron määrää alennettiin muun muassa siksi, että mikäli perintöverovelvollinen käyttäisi mahdollisuutta perintöveron maksuaikapidennykseen koko sallitun kymmenen vuoden ajan, viivästyskoron määrä ja siten myös verovelan kokonaismäärä kasvaisi huomattavan suureksi, mikäli korkotaso säilyisi muutosta edeltävällä tasolla. Tällöin perintöverovelvollisilla voisi olla pitkää maksuajasta huolimatta vaikeuksia suoriutua perintöverovelasta. Jotta kannustin maksaa perintövero eräpäivänä kuitenkin säilyisi, kohtuullisen koron periminen perintöverosta arvioitiin perustelluksi.

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan mietinnössä (VaVM 8/2023 vp) valiokunta piti hallituksen esityksessä ehdotettua perintöveron maksuajan pidennystä ja maksamatta olevalle perintöverolle laskettavaa viivästyskorkoa perusteltuna. Valiokunta kuitenkin totesi mietinnön perusteluissa, että hallituksen on syytä seurata säädettävien muutosten vaikutusta sukupolvenvaihdoksiin ja kotimaiseen omistajuuteen ja mahdollisuuksien mukaan tarkastella perintö- ja lahjaverotusta näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ajanjaksolla 1.7.–31.12.2023 korkolain 12 §:n mukainen viitekorko oli 4 prosenttiyksikköä ja ajanjaksolla 1.7.–31.12.2024 se oli 4,5 prosenttiyksikköä. Kun viitekorkoon lisätään 3,5 prosenttiyksikköä, on maksamattomalle perintöverolle laskettava viivästyskorko siten 7,5 prosenttiyksikköä vuodelta 2024 ja 8,0 prosenttiyksikköä vuodelta 2025.

Toistaiseksi vuonna 2024 voimaan tulleen perintöveron maksuajan pidennyksen vaikutuksia ei pystytä juurikaan tarkastelemaan. Maksuajan pidennys koski vain vuodesta 2024 lähtien tehtyjä perintöveropäätöksiä. Toteutuvan vaikutuksen arvioidaan näkyvän vasta vuonna 2026.

2.4 Sukupolvenvaihdoshuojennus perintö- ja lahjaverotuksessa

Perintö- ja lahjaverotuksessa myönnetään verovelvollisen pyynnöstä maatala- ja muun yritysvarallisuuden osalta perintö- ja lahjaverolain 55–57 §:n mukainen sukupolvenvaihdoshuojennus. Sukupolvenvaihdoshuojennus on normaalista perintöverosta tehtävä maksuunpanohuojennus, joka myönnetään huojuennusedellytysten täytyessä. Lisäksi huojuennettavaan varallisuuteen kohdistuvan maksuunpantavan veron suhteelliseen osaan voidaan myöntää enintään 10 vuoden pidennetty maksuaika, jossa määrättävät maksuerät ovat korottomia.

Veronhuojennuksen tavoitteena on muun muassa yritysten sukupolvenvaihdosten edistäminen, yritystoiminnan jatkajan aseman parantaminen, yritystoiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja työpaikkojen säilyttämisen edistäminen. Huojennusedellytyksistä säädetään perintö- ja lahjaverolain 55 §:n 1 momentissa. Huojennus edellyttää, että veronalaiseen perintöön tai lahjaan kuuluu maatala, muu yritys tai niiden osa ja että saaja jatkaa perintönä tai lahjana saaduilla varoilla maatalouden tai maa- ja metsätalouden harjoittamista taikka muuta yritystoimintaa perintönä tai lahjana saadulla maatilalla tai näin saadussa yrityksessä. Lisäksi edellytetään, että maatalaan, muuhun yritykseen tai niiden osaan kohdistuva suhteellinen osa normaalista perintö- tai lahjaveron kokonaismäärästä on suurempi kuin 850 euroa.

Huojennusedellytysten täytyessä maksuunpanohuojennus lasketaan perintö- ja lahjaverolain 55 §:n 2–4 momentin mukaisesti. Maksuunpanohuojennus koskee vain sitä osaa käyvän arvon mukaan lasketun veron kokonaismäärästä, joka kohdistuu huojuennettavaan varallisuuteen. Muuhun varallisuuteen kohdistuvaa suhteellista osaa veron kokonaismäärästä ei huojuenneta, eikä siihen sovelleta lain 56 §:ssä tarkoitettua maksuaikahuojennusta.

Maksuunpanohuojennuksen laskemiseksi vero saadusta kokonaisvarallisuudesta lasketaan normaalisti käyvän arvon mukaan, jonka mukaisesta verosta jätetään maksuunpanematta huojuennettavaan varallisuuteen kohdistuva suhteellinen osa. Käytännössä huojuennettavasta varallisuudesta maksuunpantava veron suhteellinen osa lasketaan käypää arvoa alemman, ns. sukupolvenvaihdosarvon perusteella. Osakeyhtiön yritysvarallisuuden osalta sukupolvenvaihdosarvo on 40 prosenttia varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 4 ja 5 §:n mukaisesta arvosta, joissa säädetään osakkeen vertailuarvon laskemisesta. Sukupolvenvaihdosarvon laskemisen perusteena käytetään lähtökohtaisesti osakkeen vertailuarvoa sellaisenaan. Huojennettavasta varallisuudesta maksuunpantava vero on kuitenkin aina vähintään 850 euroa. Maksuunpanematta jätetään näin laskettujen verojen erotus.

Maksuunpanohuojennuksen lisäksi verovelvollisen pyynnöstä myönnetään perintö- ja lahjaverolain 56 §:n mukainen pidennetty maksuaika huojuennettavasta varallisuudesta maksuunpannun veron osaan, jos se on vähintään 1 700 euroa. Vero kannetaan tällöin yhtä suurina vähintään 850 euron suuruisina vuotuiserinä enintään 10 vuoden aikana. Pidennetyltä maksuajalta ei peritä korkoa.

Perintö- ja lahjaverolain 57 §:ssä säädetään välillisen omistuksen kautta määräytyvästä maatalan tai muun yrityksen osan vähimmäisomistusosuudesta. Säännöksen mukaan edellä 55 ja 56 §:ssä tarkoitetaan maatalan tai muun yrityksen osalla myös vähintään yhtä kymmenesosaa maatalan tai yrityksen omistamiseen oikeuttavista osakkeista tai osuuksista.

Perintö- ja lahjaverolain 55–57 §:n säännöksissä ei säädetä verovelvollisen alaikäisyyden merkityksestä. Käytännössä alaikäinen maatala- ja muun yritysvarallisuuden saajana tulee kysymykseen lähinnä perintötilanteissa, kun perinnönjättäjällä kuollessaan oli alaikäisiä lapsia.

Huojennusedellytyksiin kuuluvaa jatkamisedellytystä arvioidaan suhteessa harjoitettavaan toimintaan. Maatalouden harjoittamisen osalta saajalta on tyypillisesti edellytetty varsinaisen maatalouden harjoittamista eli maataloustuotteiden tuottamista myyntiin. Muun yritystoiminnan osalta saajalta on edellytetty henkilökohtaista osallistumista yritystoiminnan päätösvallan käyttämiseen yrityksessä. Myös alaikäisiä perillisiä arvioidaan samojen perusteiden mukaan.

Mikäli perinnön kohteena on perinnönjättäjän maatala tai yksityisliike, ei ole tavatonta, että yritystoimintaa jatketaan kuolinpesänä osakkaiden yhteiseen lukuun. Harjoitettaessa toimintaa kuolinpesän osakkaiden yhteiseen lukuun on katsottu, että huojennusedun saaminen ei edellytä kaikkien osakkaiden henkilökohtaista osallistumista toiminnan harjoittamiseen. Jos yritystoimintaa jatketaan kuolinpesänä osakkaiden yhteiseen lukuun, voidaan huojennus myöntää huojennusedellytysten täytyessä kaikille osakkaille, myös alaikäiselle osakkaalle.

Alaikäiselle perilliselle itselleen voidaan myöntää huojennus, jos hän itse jatkaa maatalouden tai elinkeinon harjoittamista. Alaikäinen perillinen voi holhoustoimesta annetun lain (442/1999) mukaisissa rajoissa toimia maatilassa tai yksityisliikkeessä yrittäjänä. Niin ikään alaikäinen perillinen voi toimia avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön yhtiömiehenä ja harjoittaa yhtiöosuudella yritystoimintaa holhoustoimesta annetun lain mukaisissa rajoissa, jos hänen edunvalvojansa edustaa häntä yhtiöön liittymisessä ja edunvalvojalla on toimenpiteeseen maistraatin lupa.

Huojennussääntelyssä edellytettynä jatkamisena on osakeyhtiössä harjoitetun yrityksen kohdalla perinteisesti pidetty sitä, että saaja osallistuu yhtiön toimintaan hallituksen jäsenenä, toimitusjohtajana tai muussa yhtiön johtotehtävässä. Osakeyhtiölain (624/2006) 6 luvun 10 ja 19 §:n mukaan vajaavaltainen ei kuitenkaan voi toimia hallituksen jäsenenä eikä toimitusjohtajana. Korkeimman hallinto-oikeuden oikeuskäytännössä on otettu sekä perintöverotuksen että lahjaverotuksen yhteydessä kantaa siihen, mikä merkitys osakeyhtiölain säännöksillä on, kun arvioidaan saajalta edellytettävää osallistumista yhtiön toimintaan hallituksen jäsenenä.

Ennakkopäätöksessä KHO 2011:1 korkein hallinto-oikeus päätyi siihen, että huojennusta ei voitu myöntää siinäkään tapauksessa, että yhtiön hallitukseen osallistui alaikäiselle määrätty edunvalvojan sijainen, joka tulisi toimimaan yhtiön hallituksessa alaikäisen täysi-ikäiseksi tuloon saakka, minkä jälkeen alaikäinen tultaisiin valitsemaan yhtiön hallituksen varsinaiseksi jäseneksi. Koska vajaavaltainen ei voi olla hallituksen jäsen, eikä hallituksen jäsenenä voi toimia jonkun osakkaan lukuun vaan hallituksen jäsenen tulee osakeyhtiölain mukaan edistää yhtiön etua, kysymys ei ollut tilanteesta, jossa lahjansaaja tulisi jatkamaan yritystoimintaa perintö- ja lahjaverolain 55 §:ssä tarkoitettulla tavalla lahjaksi saaduilla varoilla.

Ennakkopäätöksessä KHO 2015:166 korkein hallinto-oikeus päätyi äänin 3–2 samaan lopputulokseen tilanteessa, jossa jakamattoman kuolinpesän osakkaita olivat leski ja puolisoitten alaikäinen tytär. Leski nimitettiin yhtiön hallituksen jäseneksi, ja hän toimi yhtiön

laatupääällikkönä. Alaikäinen perinnönsaaja ei voinut itse osallistua osakeyhtiön toimintaan. Korkeimman hallinto-oikeuden enemmistön perusteluissa todettiin muun ohella, että yritystoimintaa ei harjoitettu suoraan kuolinpesän nimissä ja lukuun, vaan siitä erillisen osakeyhtiön välityksin, eikä alaikäisen osakkaan voitu katsoa jatkavan yritystoimintaa kuolinpesään kuuluvan osakeomistuksen tai toisen osakkaan työskentelyn ja hallituksen jäsenenä toimimisen perusteella. Niin ikään ei ollut perusteltua tulkita tai soveltaa yritystoiminnan jatkamisedellytystä aikaisemmasta oikeuskäytännöstä poikkeavalla tavalla yksin sen johdosta, että toisin kuin ratkaisussa KHO 2011:1 kysymys oli perintöön eikä lahjaan perustuvasta saannosta.

Ratkaisun KHO 2015:166 jälkeen oikeustilaa esitettiin muutettavaksi hallituksen esityksellä HE 175/2016 vp, jonka sisältämään perintö- ja lahjaverolain muuttamista koskevaan lakiehdotukseen sisältyi säännös alaikäisen perillisen sukupolvenvaihdoshuojennuksesta perintöverotuksessa maatilaa tai muun yrityksen sukupolvenvaihdoksen yhteydessä. Eduskunnalle annettiin kuitenkin täydentävä hallituksen esitys HE 245/2016 vp, jossa esitettiin kyseisen säännöksen poistamista lakiehdotuksesta. Täydentävää esitystä perusteltiin siten, että hallituksen käsityksen mukaan esitetty säännös oli ongelmaton perustuslain yhdenvertaisuusperiaatteen kannalta, mutta hallitus piti tarkoituksenmukaisena ehdotetun säännöksen poistamista lakiehdotuksesta, jotta hallituksen esityksen mukaisten lakiehdotusten voimaansaattaminen valtion talousarvioesitykseen liittyvänä lakina ei olisi vaarantunut.

Valtiovarainministeriön arvion mukaan sukupolvenvaihdoshuojennus on merkittävin perintö- ja lahjaverotukseen kohdistuva verotuki. Vuonna 2024 huojennuksen arvioitiin vähentäneen verotuloja noin 220 miljoonaa euroa, kun perintö- ja lahjaveron kokonaiskertymä oli noin 1,26 miljardia euroa. Noin 190 miljoonaa euroa huojennuksen vaikutuksesta kohdistui lahjaveroon. Perintöveron huojentaminen on siten verrattain harvemmin esiintyvä tilanne, mitä selittää lahjoitusjärjestelyille ominainen joustavuus ja toteuttamisen yksinkertaisuus perintötilanteisiin nähden.

Verohallinto ei pidä erityisiä tilastoja myöntämättä jätetyistä sukupolvenvaihdoshuojennuksista ja niiden myöntämättä jättämisen perusteista. Koska veronhuojennuksen myöntäminen edellyttää verovelvollisen pyyntöä, ei perintöverotuksen toimittamisen yhteydessä ilman huojenuspyyntöä myöskään tehdä hypoteettista arviota huojennuksen mahdollisesta soveltumisesta. Tapausten, joissa alaikäisen perillisen perintöosuuteen kuuluu huojenuskelpoisen osakeyhtiön osakkeita, voidaan kuitenkin arvioida olevan verrattain harvinaisia. Lähtökohtaisesti tapauksia lienee muutamia vuodessa.

2.5 Oikaisuvaatimusten käsittely

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on kiinteistöverotusta koskevien oikaisuvaatimusten käsittelyaikaa koskevaan kanteluun 26.2.2025 antamassaan ratkaisussa EOAK/5595/2024 kiinnittänyt valtiovarainministeriön huomiota kiinteistöverolain (654/1992) ja perintö- ja lahjaverolain säännöksissä olevaan puutteeseen ja esittänyt ministeriön harkittavaksi, olisiko säännöksiä aihetta täsmentää ja täydentää. Ratkaisussa on tarkasteltu oikaisuvaatimuksen käsittelyaikaa koskevia säännöksiä.

Hallintolain (434/2003) 49 e §:n mukaan oikaisuvaatimus on käsiteltävä kiireellisenä. Verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 63 §:n 3 momentin mukaan oikaisuvaatimus on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä. Lailla 1411/2010 verotusmenettelystä annettuun lakiin lisätty 63 §:n 3 momentti on erityissäännös suhteessa hallintolain säännöksiin. Säännös lisättiin sen vuoksi, että oikaisuvaatimusten käsittelyyn sovellettiin 31.7.2010 saakka hallintolain 23 §:ää, kun taas hallintolain 49 e §:n nojalla oikaisuvaatimus olisi 1.8.2010 alkaen ollut käsiteltävä

kiireellisenä. Muutoksen tarkoituksena on ollut varmistaa oikaisuvaatimusten viivytyksetön käsittely hallintolain 23 §:ää vastaavasti ja turvata verotuksen oikea-aikainen päätyminen sekä olemassa olevien resurssien tehokas hyödyntäminen vuoden eri aikoina (HE 122/2010 vp, s. 15).

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisussa todetulla tavalla kiinteistöverolain 26 §:n 2 momentissa oli lain 1411/2010 voimaan tullessa viittaussäännös, jonka mukaan oikaisuvaatimuksen ja sen käsittelystä on soveltuvin osin voimassa, mitä verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään. Lisäksi samaan aikaan verotusmenettelystä annetun lain 63 §:n muuttamista koskevan lainmuutoksen kanssa perintö- ja lahjaverolain 43 §:ään lisättiin lailla 1412/2010 uusi 5 momentti, jonka mukaan oikaisuvaatimus on käsiteltävä ilman aiheutonta viivytystä.

Ratkaisussa kiinnitetään huomiota siihen, että edellä mainitut säännökset puuttuvat nykyisin ja että lainmuutosten 783/2016 ja 786/2016 jälkeen sekä perintö- ja lahjaverolain 43 §:n 1 momentissa että kiinteistöverolain 26 §:n 1 momentissa on ollut vastaavanlaiset säännökset siitä, että muutoksenhakuun oikeutettu saa hakea muutosta siten kuin verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään. Ratkaisussa katsotaan lainsäätäjän ilmeisenä tarkoituksena olleen, että kiinteistöverotuksen ja perintö- ja lahjaverotuksen oikaisuvaatimusten käsittelyä koskee säännös siitä, että ne tulee käsitellä ilman aiheutonta viivytystä, eikä myöhempiä lainmuutoksia koskevista esitöistä ilmene, että oikeustilaa olisi ollut tarkoitus muuttaa. Ratkaisussa todetaan, että lainsäädännön nykytilaa voidaan kuitenkin pitää puutteellisena, koska kiinteistöverolaista ja perintö- ja lahjaverolaista puuttuvat säännökset oikaisuvaatimusten käsittelemisestä ilman aiheutonta viivytystä taikka viittaussäännökset näiltä osin verotusmenettelystä annettuun lakiin.

Lainmuutoksiin 783/2016 ja 786/2016 johtaneessa hallituksen esityksessä HE 29/2016 vp tavoitteena on ollut, että kaikkia verolajeja koskevat verotuksen oikaisua, veron määräämistä, päätöksen oikaisua ja muutoksenhakua koskevat säännökset sekä yleiset menettelysäännökset yhtenäistettäisiin. Perintö- ja lahjaverolain 43 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että oikaisuvaatimuksen käsittelystä ilman aiheutonta viivytystä säädettäisiin verotusmenettelystä annetussa laissa (HE 29/2016 vp, s. 256). Kiinteistöverolain 26 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan yleisesti, että 26 §:n 1 momentissa menettely vastaisi voimassa olevaa lakia (HE 29/2016 vp, s. 265).

Edellä todetun huomioon ottaen kiinteistöverolain 26 §:n 1 momentin ja perintö- ja lahjaverolain 43 §:n 1 momentin säädösviittaukset, joiden mukaan muutosta haetaan siten kuin verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään, on tarkoitettu kattavan verotusmenettelystä annetun lain säännökset myös oikaisuvaatimuksen käsittelyn osalta. Säädösviittausten sanamuodosta ei kuitenkaan nimenomaisesti ilmene, että muutoksenhakuun oikeutetun haettua muutosta verotusmenettelystä annetun lain mukaisesti oikaisuvaatimuksen käsittelyyn olisi sovellettava myös kyseistä lakia. Lainsäätäjän ilmeisenä tarkoituksena on ollut, että verotusmenettelystä annetun lain 63 §:n 3 momentin säännöstä oikaisuvaatimuksen käsittelemisestä ilman aiheutonta viivytystä olisi sovellettava myös perintö- ja lahjaverotusta ja kiinteistöverotusta koskevan oikaisuvaatimusten käsittelyssä.

3 Tavoitteet

Esityksessä ehdotetaan toteutettavaksi hallituksen puoliväliriihessä päättämät perintö- ja lahjaverotukseen tehtävät muutokset. Ehdotetut muutokset edistävät hallituksen veropolitiikan tavoitteita kotitalouksien ostovoiman kohentumisesta, talouskasvun edellytysten vahvistumisesta sekä työntekoon ja yrittäjyyteen kannustamisesta ja kotimaisen omistajuuden tukemisesta.

Perintö- ja lahjaveroasteikkojen keventämisen tavoitteena on keventää perintö- ja lahjaverotusta ja kohentaa kotitalouksien ostovoimaa. Tavanomaisen koti-irtaimiston verovapaan määrän korotuksen tavoitteena on myös ehkäistä hallinnollista taakkaa ja työtä.

Alaikäisen perillisen sukupolvenvaihdoshuojennuksen tavoitteena on lieventää alaikäisen perillisen perintöverorasitusta yritystoiminnan jatkamisen edistämiseksi myös alaikäisen periessä osakeyhtiön osakkeita.

Maksamattoman perintöveron viivästyskoron alentamisen tavoitteena on edelleen lieventää perintöveron rahoitusvaikeuksiin liittyvää korkoseuraamusta.

Tavoitteena on myös selventää oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovellettavia säännöksiä perintö- ja lahjaverotuksessa ja kiinteistöverotuksessa.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Perintö- ja lahjaveroasteikot

Esityksessä ehdotetaan pienimmän verotettavan määrän korottamista 20 000 eurosta 30 000 euroon perintöverotuksessa ja 5 000 eurosta 7 500 euroon lahjaverotuksessa. Ehdotus toteutettaisiin muuttamalla perintö- ja lahjaveroasteikkoja sekä korottamalla pienimpiä verotettavia euromääriä. Perintövero- ja lahjaveroasteikot säilyisivät viisiportaisina ja niiden rajaveroprosentit pysyisivät muuttumattomina.

Perintöveroasteikoissa nykyinen 20 000–40 000 euron alin porras muutettaisiin 30 000–40 000 euroksi. Verotettavan osuuden arvon ollessa 30 000 euron alarajan kohdalla veron määrä olisi 100 euroa nykyistä alinta porrasta vastaavasti kummassakin veroluokassa. Muilta osin veron määriä portaiden alarajan kohdalla tarkistettaisiin niin, että veron määrä vastaa veroa edellisen portaan ylärajalla. Alla on esitetty ehdotetut perintöveroasteikot.

Perintöveroasteikko I veroluokka

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
30 000–40 000	100	7
40 000–60 000	800	10
60 000–200 000	2 800	13
200 000–1 000 000	21 000	16
1 000 000–	149 000	19

Perintöveroasteikko II veroluokka

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
30 000–40 000	100	19

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
40 000–60 000	2 000	25
60 000–200 000	7 000	29
200 000–1 000 000	47 600	31
1 000 000–	295 600	33

Lahjaveroasteikoissa nykyinen 5 000–25 000 euron alin porras muutettaisiin 7 500–25 000 euroksi. Verotettavan osuuden arvon ollessa 7 500 euron alarajan kohdalla veron määrä olisi 100 euroa nykyistä alinta porrasta vastaavasti kummassakin veroluokassa. Muilta osin veron määriä portaiden alarajan kohdalla tarkistettaisiin niin, että veron määrä vastaa veroa edellisen portaan ylärajalla. Alla on esitetty ehdotetut lahjaveroasteikot.

Lahjaveroasteikko I veroluokka

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
7 500–25 000	100	8
25 000–55 000	1 500	10
55 000–200 000	4 500	12
200 000–1 000 000	21 900	15
1 000 000–	141 900	17

Lahjaveroasteikko II veroluokka

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
7 500–25 000	100	19
25 000–55 000	3 425	25
55 000–200 000	10 925	29
200 000–1 000 000	52 975	31
1 000 000–	300 975	33

Ehdotetut asteikkomuutokset keventäisivät verotusta kaiken kokoisten perintöjen ja lahjojen osalta, sillä veroa alkaisi kertyä vasta aiempaa korkeamman alarajan kohdalla. Verotus kevenisi euromääräisesti mitattuna tasaisesti riippumatta perinnön tai lahjan koosta. Perintöjen osalta verotus kevenisi 700 euroa perintöä kohden ensimmäisessä luokassa ja 1 900 euroa perintöä kohden toisessa luokassa. Lahjojen osalta vastaavat luvut olisivat 200 euroa ensimmäisessä luokassa ja 475 euroa toisessa luokassa. Euromääräinen hyöty jäisi kuitenkin pienemmäksi niiden alle 30 000 euron suuruisten perintöjen ja alle 7 500 euron suuruisten lahjojen osalta,

joiden nykyinenkään vero ei nykyisin olisi yllä esitettyä alennusta suurempi. Nämä perinnöt ja lahjat vapautuisivat uudistuksen myötä verosta kokonaan.

Veron suhteellista muutosta tarkasteltaessa muutos hyödyttäisi kuitenkin enemmän pienien perintöjen ja lahjojen saajia, koska verotuksen euromääräinen muutos ei olisi riippuvainen perinnön tai lahjan koosta. Tällöin suhteellinen muutos maksettavan veron määrässä olisi sitä suurempi, mitä pienempi maksettavan veron määrä nykyisin olisi.

Veroasteikkojen kiristämistä ylempien portaiden osalta ei nähdä tarpeellisenä, koska uudistuksen tavoitteena ei ole perintö- ja lahjaverokertymän kasvattaminen. Uudistus hyödyttää myös jo nyt suhteellisesti eniten pienempien perintöjen ja lahjojen saajia, eikä progression kiristämiselle nähdä siten perusteita. Ylempien portaiden verotuksen kiristämisellä voisi myös olla haitallisia vaikutuksia yritysten sukupolvenvaihdoksiin ja kotimaiseen omistajuuteen.

4.1.2 Verovapaa tavanomainen koti-irtaimisto

Esityksessä ehdotetaan, että perintö- ja lahjaverosta vapaan tavanomaisen koti-irtaimiston arvoa korotetaan nykyisestä 4 000 eurosta 7 500 euroon.

Tavanomaisen koti-irtaimiston verosta vapaaseen määrään tehtiin viimeksi kuluttajahintaindeksin muutosta vastaava tarkistus vuoden 2008 alusta voimaan tulleella muutoksella. Kuluttajahintaindeksin muutos aikavälillä 4/2007–4/2025 on ollut noin 41,0 prosenttia. Tämä tarkoittaisi laskennallisesti indeksimuutoksen perusteella laskettuna 5 600 euroa.

Viime vuosina Verohallinnon neuvonnassa ovat yleistyneet tiedustelut verovapaan koti-irtaimiston määrän arvioimisesta ja oikeasta ilmoittamistavasta, minkä arvioidaan johtuvan osittain siitä, että indeksitarkistusta ei ole tehty sitten vuoden 2008. On lisäksi otettava huomioon, että vuoteen 2016 saakka euromäärä vastasi muun verovapaan lahjan euromäärää, jota korotettiin 5 000 euroon vuonna 2017 ja jota nyt ehdotetaan korotettavaksi 7 500 euroon.

Vaikka lahjan alarajalla ei ole välttämätöntä yhteyttä tavanomaisen koti-irtaimiston verovapaaseen määrään, voidaan vastaavan suuruista korotusta verovapaaseen määrään pitää mitoitukseltaan kohtuullisena, kun otetaan huomioon inflaatiotarkistuksen tarve sekä hallinnollisen taakan ehkäisemiseen ja Verohallinnon neuvontatehtävän vähentämiseen liittyvät tavoitteet.

Tavanomaisen koti-irtaimiston verovapaata määrää on edellä mainitut seikat huomioon ottaen perusteltua korottaa 7 500 euroon sekä perintöverotuksessa että lahjaverotuksessa.

4.1.3 Maksamatta olevalle perintöverolle laskettava viivästyskorko

Esityksessä ehdotetaan, että maksamattomalle perintöverolle laskettava viivästyskorko olisi korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä.

Jos perintöverovelvollinen ei kykene maksamaan perintöveroa eräpäivänä, perintöverovelvollisella olisi nykyistä vastaavasti mahdollisuus käyttää perintö- ja lahjaverolain 52 §:n 3 momentissa tarkoitettua kymmenen vuoden pituista perintöveron maksuaikaa. Tähän sääntelyyn ei esityksessä ehdotettaisi muutosta.

Velvollisuutta maksaa perintövero ennen kuin perittyjä varoja voidaan käyttää veron maksun rahoittamiseen, on tarkoituksenmukaista edelleen lieventää perintöverosta aiheutuvien

rahoitusvaikeuksien helpottamiseksi, kuitenkin ottaen huomioon korkotason merkitys kannustimena maksaa perintövero. Ehdotuksen mukaan nykyinen 3,5 prosenttiyksikön lisäys Suomen Pankin vahvistamaan viitekorkoon ehdotetaan alennettavaksi kahden prosenttiyksikön suuruiseksi.

4.1.4 Alaikäisen perillisen sukupolvenvaihdoshuojennus perintöverotuksessa

Esityksessä ehdotetaan muutosta perintö- ja lahjaverolain 55 §:n sukupolvenvaihdoshuojennukseen perintöverotuksessa. Jos perillisen verotettavaan perintöosuuteen kuuluu vähintään 10 prosentin osuus maatilaa tai muun yrityksen omistamiseen oikeuttavista osakeyhtiön osakkeista eikä perillinen alaikäisyytensä vuoksi voi jatkaa toimintaa hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana, katsotaan verovelvollisen jatkamiseksi myös alaikäisen perillisen edunvalvojan osakeyhtiössä jatkama yritystoiminta.

Ehdotuksella on tarkoitus muuttaa oikeustilaa korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöstä KHO 2015:166 vastaavissa olosuhteissa. Ratkaisu merkitsee käytännössä sitä, että osakeyhtiömuotoisen yrityksen osakkeita saaneelle alaikäiselle perilliselle ei nykyisin voida myöntää perintöveron huojennusta siinäkin tapauksessa, että alaikäisen perillisen edunvalvoja osallistuu yritystoiminnan harjoittamiseen ja huojennusedellytykset muilta osin täyttyisivät. Ehdotus vastaa asiallisesti säännöstä, jota esitettiin hallituksen esityksessä HE 175/2016 vp.

Ilman ehdotettua muutosta alaikäiselle perilliselle aiheutuva perintöverokustannus voi aiheuttaa haitallisia vaikutuksia yrityksen toiminnan jatkuvuudelle ja työllistämisedellytyksille vastaavalla tavalla kuten muissakin sellaisissa tilanteissa, joita varten perintö- ja lahjaverolain 55 §:n veronhuojennus on tarkoitettu. Veron kantaminen täysimääräisenä alaikäiseltä perilliseltä voi myös johtaa sosiaaliselta kannalta epätydyttäviin tai kohtuuttomiin tilanteisiin, esimerkiksi kun kyse on puolisoiden yhdessä harjoittamasta yritystoiminnasta, joka on ollut perheen ainoa tai pääasiallinen toimeentulon lähde. Kyse voi myös olla tilanteesta, jossa alaikäisen perillisen on tarkoitus olla pitkäaikainen omistaja ja hän myös yleensä täysi-ikäiseksi tultuaan jatkaa yritystoimintaa yhtiön hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana.

Ehdotuksen tavoitteena on mahdollistaa veronhuojennus tilanteessa, jossa perinnönjättäjän yllättäen kuoltua yrityksen sukupolvenvaihdos hänen perilliselleen ei ole mahdollinen siitä syystä, että perillinen ei alaikäisyytensä vuoksi voi jatkaa yritystoimintaa. Ehdotuksen mukaan verovelvollisen jatkamiseksi katsottaisiin myös se, että alaikäisen perillisen edunvalvoja jatkaa yritystoimintaa osakeyhtiössä.

Yritystoiminnan jatkuvuuden ja työpaikkojen säilymisen vaarantuminen on kriittisempää asetelmissa, joissa perinnönjättäjän kuolemaan liittyy yllätyksellisyyttä ja varautumattomuutta. Mainitusta syystä ehdotus on perusteltua kohdentaa alaikäisiin perillisiin, olipa tämä alaikäinen lapsi tai muu perintöön oikeutettu alaikäinen perillinen. Veronhuojennuksen tarkoituksen kannalta ei toisaalta ole perusteltua luoda kannustimia sellaisiin testamenttijärjestelyihin, joissa huojennuksen vuoksi pyritään siirtämään yrityksen varoja esimerkiksi perillisten ohi tai muutoin perillisaseman ulkopuolisille alaikäisille. Näissä tilanteissa testamentti tarjoaa asianmukaisen keinon suunnitella ja varautua yrityksen sukupolvenvaihdoksen toteuttamiseen halutulla tavalla täysi-ikäisille perillisille tai perillisaseman ulkopuolisille henkilöille. Edellä mainituista syistä ehdotettua sääntelyä ei ehdoteta ulotettavaksi perillisaseman ulkopuolisiin alaikäisiin.

Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksen KHO 2015:166 johdosta ei ole ilmennyt tarvetta muuttaa oikeustilaa muiden yritysmuotojen kuin osakeyhtiöiden osalta. Edellä jaksossa 2.4 todetulla tavalla perintö- ja lahjaverolain 55 §:n veronhuojennus voi soveltua muiden

toimintamuotojen osalta ilman, että niissä ilmene vastaavaa alaikäisyydestä johtuvaa estettä jatkaa toimintaa kuin osakeyhtiöiden kohdalla.

Ehdotettu säännös ei soveltuisi lahjaverotuksessa. Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksen KHO 2011:1 mukaista oikeustilaa ei siten muutettaisi. Elinaikana tehdyissä järjestelyissä lahjoitus jatkajalle voidaan toteuttaa halutulla tavalla, eikä lahjoitusjärjestelyissä ole perintöverotusta vastaavaa tilannetta käsillä, jossa perinnönjättäjän yllättäen kuoltua tavanomainen sukupolvenvaihdos ei enää ole mahdollinen perillisen ollessa edelleen alaikäinen.

Ehdotetun sääntelyn laajentaminen alaikäisille tehtäviin lahjoituksiin sisältäisi myös ilmeisen vaaran keinotekoisista järjestelyistä, joissa luopuvan yrittäjän vielä toimiessa yrityksessä varat siirretään alaikäiselle lapselle huojuunusajan vuoksi myös asetelmissa, joissa alaikäisellä lapsella ei ole aikomuksia taikka kykyjensä tai koulutusnäkömiensä vuoksi realistisia edellytyksiä itse harjoittaa yritystoimintaa täysi-ikäiseksi tultuaan. Veronhuojennuksen tarkoituksena on estää yritystoiminnan jatkuvuuden ja työpaikkojen säilymisen vaarantuminen sukupolvenvaihdoksen yhteydessä, ei omistuksen tukeminen ja säilyttäminen tästä tarkoituksesta riippumatta.

Ehdotus on yhteensovitettu nykyisen veronhuojennuksen sekä perintö- ja lahjaverolain järjestelmään. Huojennusta on pyydettyä ennen perintöverotuksen toimittamista, ja alaikäisen perillisen kohdalla huojennusasia olisi ratkaistava säännönmukaisen perintöverotuksen toimittamisen yhteydessä. Vaihtoehto, jossa perintöverotus lykättäisiin kaikkien verovelvollisten taikka ainoastaan alaikäisen perillisen osalta, ei asian viivytyksettömän käsittelyn ja hallinnon asianmukaisuuden kannalta ole arvioitu perustelluksi.

4.1.5 Oikaisuvaatimuksen viivytyksetön käsittely

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kiinteistöverolakiin sekä perintö- ja lahjaverolakiin säädösviittaus verotusmenettelystä annettuun lakiin oikaisuvaatimuksen käsittelyn osalta. Ehdotuksen mukaan jollei mainituista laeista muuta johdu, sovellettaisiin oikaisuvaatimuksen käsittelyyn verotusmenettelystä annettua lakia. Ehdotetut säädösviittaukset kattaisivat siten verotusmenettelystä annetun lain säännöksistä 63 §:n 3 momentin säännöksen oikaisuvaatimuksen käsittelemisestä ilman aiheutonta viivytystä.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Vaikutukset julkiseen talouteen

Valtiontaloudelliset vaikutukset pääpiirteissään

Esityksessä ehdotettujen muutosten arvioidaan vähentävän valtion verotuloja yhteensä noin 81 miljoonalla eurolla vuositasona. Vaikutusarviot perustuvat Verohallinnolta saatuihin aineistoihin tehdyistä perintö- ja lahjaveropäätöksistä sekä valtiovarainministeriön verotuloennusteisiin. Perintöveron viivästyskoron alentamiselle on arvioitu staattisia ja dynaamisia vaikutuksia. Muilta osin vaikutusarviot käsittävät staattiset vaikutukset.

Valtion verotuloja vähentävän vaikutuksen arvioidaan aiheutuvan pääosin veroasteikkomuutoksista ja muilta osin perintöveron viivästyskoron alentamisesta. Ehdotuksella alaikäisen perillisen sukupolvenvaihdoshuojennuksesta sekä perintö- ja lahjaverosta vapaasta tavanomaisesta koti-irtaimistosta ei arvioida olevan mainittavaa vaikutusta valtion verotulojen määrään.

Veroasteikkomuutokset ja verovapaat määrät

Perintö- ja lahjaveron veroasteikkomuutosten arvioidaan vähentävän verotuottoja noin 62 miljoonaa euroa vuositasolla. Vaikutusta on arvioitu hyödyntäen Verohallinnolta saatuja aineistoja tehdyistä perintö- ja lahjaveropäätöksistä, sekä ennusteisiin tulevina vuosina tehtävien perintö- ja lahjaveropäätösten määristä. Aineistojen avulla on arvioitu, mikä muutoksen vaikutus verokertymään olisi ollut aiempina vuosina, ja suhteellista muutosta on verrattu valtiovarainministeriön uusimpaan perintö- ja lahjaveroennusteeseen. Perintöveron osuus muutoksesta olisi noin 56 miljoonaa euroa ja lahjaveron noin 6 miljoonaa euroa.

Veroasteikkomuutoksen myötä verotus kevenisi kaiken kokoisten perintöjen ja lahjojen osalta, sillä veroa alkaisi kertymään vasta perinnön ollessa 30 000 euroa (nykyisin 20 000 euroa) ja lahjan ollessa 7 500 euroa (nykyisin 5 000 euroa). Muutos keventäisi verotusta tasaisesti perinnön tai lahjan koosta riippumatta. Perintöjen osalta verotus kevenisi 700 euroa perintöä kohden ensimmäisessä veroluokassa ja 1 900 euroa perintöä kohden toisessa luokassa. Lahjojen osalta vastaavat luvut olisivat 200 euroa ensimmäisessä luokassa ja 475 euroa toisessa luokassa. Verotuottojen laskusta noin 9 miljoonaa euroa aiheutuisi niistä perinnöistä ja lahjoista, jotka vapautuisivat muutoksen myötä verosta kokonaan ja loput 53 miljoonaa niistä perinnöistä ja lahjoista, joiden verotus kevenisi veroasteikon muutosten myötä.

Perintöveron viivästyskoron alentaminen

Perintöveron viivästyskoron alentamista koskevalla ehdotuksella arvioidaan olevan suoria verotuottovaikutuksia, jotka aiheutuvat ensisijaisesti verotuottojen lykkääntymisestä ja pienenevistä viivästyskorkomaksuista. Vuodesta 2026 lähtien viivästyskoron alennuksen arvioidaan vähentävän verotuottoja noin 20 miljoonaa euroa vuodessa koko kehyskauden ajan. Verotuottojen pieneminen kohdistuisi kokonaisuudessaan valtion verotuloihin. Vaikutusta on arvioitu käyttäen hyväksi Verohallinnolta pyydettyjä tietoja myöhässä olevien perintöverojen määristä.

Viivästyskoron alentamisen osalta vaikutuksia verotuottoihin tulisi staattisesti vähenevistä viivästyskorkomaksuista, sekä dynaamisesti lisääntyvistä kannustimista lykätä veron maksua. Mikäli viivästyskorko olisi kilpailukykyinen markkinakorkojen kanssa, kotitaloudet voisivat käyttää veron maksamatta jättämistä rahoituskanavana. Erityisesti niillä kotitalouksilla, joilla on jo valmiiksi korkeakorkoista lainaa, voisi olla kannustimet käyttää rahat veron maksun sijaan ylimääräisiin lainanlyhennyksiin. Viivästyskoron ollessa viitekorko lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä, voidaan arvioida, että kannustimet jättää vero maksamatta kasvavat jonkin verran verrattuna aiempaan tilanteeseen, mutta kannustimet eivät silti ole kovin merkittäviä useimmilla veronmaksajilla. Kokonaisuutena staattisten ja dynaamisten vaikutusten arvioidaan vähentävän verotuottoja noin 19 miljoonaa euroa vuosittain vuosina 2026–2028 ja noin 21 miljoonaa euroa vuonna 2029.

Viivästyskoron alentamisesta johtuva verojen lykkääntyminen voi kasvattaa hieman kokonaan saamatta jääviä veroja, mutta vaikutuksen arvioidaan olevan vähäinen.

Verotuottovaikutusten ajoittuminen

Ehdotetut muutokset eivät vähennä verokertymää koko 81 miljoonan euron määrällä vuonna 2026. Nykyinen käsittelyaikaennuste perintöveropäätöksille on keskimäärin 6–12 kuukautta perukirjan antamisesta ja lahjaveropäätöksille 2–8 kuukautta lahjaveroilmoituksen antamisesta Verohallinnolle. Nykyisin perintö- ja lahjaverotuksen toimittamisesta veron ensimmäiseen

eräpäivään kuluu noin 3 kuukautta ja toiseen eräpäivään noin 5 kuukautta, minkä vuoksi verokertymän alenemisen kassaperusteinen budjettivaikutus ei ole täysimääräinen vielä ensimmäisenä vuonna. Vuonna 2026 muutosten arvioidaan kassaperusteisesti laskevan verotuottoja 60 miljoonaa euroa. Ero vuositason vaikutukseen aiheutuu perintö- ja lahjaveron alarajan nostosta, jonka kassaperusteinen vaikutus vuonna 2026 jäisi 41 miljoonaan euroon. Viivästyskoron laskun arvioidaan vaikuttavan myös kassaperusteisesti täysimääräisesti jo vuonna 2026.

4.2.2 Vaikutukset verovelvollisille

Vaikutusarvioiden lähtökohtia

Veroasteikkojen muutosten vaikutuksia on arvioitu yksittäisten verovelvollisten tasolla tulotason (tulodesiili), iän ja henkilötunnuksen mukaisen sukupuolen perusteella. Laskelmissa on hyödynnetty Verohallinnon perintö- ja lahjaveroaineistoja sekä tietoja veronalaisista ansio- ja pääomatuloista vuosilta 2023 ja 2024. Tulodesiilit on muodostettu uusimman valmistuneen verovuoden 2023 henkilöverotuksen veronalaisten tulojen perusteella. Tulodesiilijaon ulkopuolelle on jätetty henkilöt, joilla ei ollut veronalaisia tuloja ollenkaan, tai joiden tulotiedoissa oli puutteita. Nämä henkilöt on esitetty omina ryhminään. Perintöjen ja lahjojen saajien ikä ja sukupuoli on arvioitu henkilötunnuksen perusteella.

Veroasteikkojen muutoksilla on verotusta keventävä ja välillisesti kotitalouksien ostovoimaa kasvattava vaikutus. Verotuksen keventymisen takia kotitalouksien arvioidaan pitävän suuremman osan perinnöistään ja lahjoistaan ja ohjaavan osan veronkevennyksestä kulutukseen. Ohjautumisen kulutukseen arvioidaan olevan suhteellisesti suurempaa pienituloisilla kotitalouksilla, mutta kokonaisvaikutuksen ei arvioida olevan merkittävä.

Viivästyskoron laskemisen verovelvolliskohtaisia vaikutuksia ei ole mahdollista arvioida aineistopuutteiden takia.

Vaikutukset tulodesiileittäin

Alla olevasta taulukosta ilmenee eri tulodesiileihin kuuluvien henkilöiden osuudet perintöjen ja lahjojen saajista, sekä arvio tulodesiilien verojen muutoksesta:

Tulodesiili	Osuus perinnön saajista	Osuus lahjojen saajista	Arvio vaikutuksesta veroon yhteensä, milj. €	Arvio veron määrän suhteellisesta muutoksesta %
Tulotiedot puuttuvat	4 %	2 %	-2	8 %
Tulot 0 euroa	2 %	4 %	-2	4 %
1	3 %	5 %	-2	6 %
2	7 %	5 %	-4	8 %
3	8 %	5 %	-5	7 %
4	9 %	5 %	-5	8 %
5	9 %	6 %	-5	7 %
6	10 %	8 %	-6	8 %
7	11 %	10 %	-7	7 %

Tulodesiili	Osuus perinnön saajista	Osuus lahjojen saajista	Arvio vaikutuksesta veroon yhteensä, milj. €	Arvio veron määrän suhteellisesta muutoksesta %
8	12 %	13 %	-7	7 %
9	12 %	16 %	-8	6 %
10	13 %	21 %	-9	2 %

Vaikutukset ikäryhmittäin

Alla olevassa taulukossa on esitetty arviot eri ikäryhmien suhteellisesta osuudesta perintöjen ja lahjojen saajista, sekä arvio veroasteikkomuutosten vaikutuksesta verorasitteeseen ikäryhmittäin. Taulukko sisältää sekä perintö- että lahjaveron muutokset.

Ikäryhmä	Osuus perinnönsaajista	Osuus lahjojen saajista	Vaikutus veroon yhteensä, milj. €
0–17	1 %	3 %	-1
18–24	3 %	6 %	-2
25–34	8 %	20 %	-6
35–44	13 %	25 %	-8
45–54	20 %	25 %	-13
55–64	32 %	16 %	-19
65–74	17 %	4 %	-10
75–	6 %	1 %	-3

Sukupuolivaikutukset

Verohallinnon aineistojen perusteella perintöjen ja lahjojen lukumäärä jakaantuu melko tasaisesti henkilötunnuksen mukaisten virallisten sukupuolien välillä. Vuonna 2024 naisten osuus perinnönsaajista oli noin 51 prosenttia ja miesten 49 prosenttia. Lahjojen saajista naisten osuus oli 47 prosenttia ja miesten 53 prosenttia. Yhteensä veroasteikkomuutoksista johtuvan verotuksen kevenemisen vaikutus jakaantuisi lähes tasan sukupuolten välillä.

4.2.3 Yritysvaikutukset

Perintö- ja lahjaveroasteikkojen keventämisen pienimpien verotettavien määrien korottamisen johdosta ei arvioida merkittävässä määrin vaikuttavan sukupolvenvaihdosten toteuttamiseen tai vähentävän yritystoiminnalle koituvaa haittaa siitä, että verovelvollinen joutuu verokustannuksen rahoittaakseen nostamaan yrityksestä varoja.

Sukupolvenvaihdosten verokustannusten rahoittamista perintötilanteissa voi jossain määrin helpottaa myös maksamattomalle perintöverolle laskettavan viivästyskoron alentaminen. Sukupolvenvaihdostapausten osuus perintösaannoista on kuitenkin melko vähäinen. On myös otettava huomioon, että ehdotuksella ei arvioida olevan mainittavaa merkitystä sellaisissa perintötilanteissa, joissa perintöosuuteen kuuluu myös huojennuskelpoista varallisuutta, johon myönnetään lain 55 ja 56 §:n sukupolvenvaihdoshuojennus.

Alaikäisen perillisen sukupolvenvaihdoshuojennuksella voi yksittäistapauksissa olla huomattava merkitys. Huojennuksen saaminen lieventää alaikäisen perillisen verorasitusta ja lieventää perintöveron rahoittamisvaikeuksia sekä haittaa siitä, että alaikäisen perillisen verokustannuksen rahoittamiseksi olisi ennakolta varattava varmuuden vuoksi varoja täysimääräisen veron maksamiseksi. Voidaan myös arvioida, että ehdotus helpottaisi sukupolvenvaihdosten suunnittelua ja toteuttamista.

4.2.4 Vaikutukset viranomaisille

Ehdotetut muutokset aiheuttaisivat Verohallinnossa asiakasohjeistuksen ja tietojärjestelmän päivystystarpeen sekä lisätyötä ohjauksessa ja neuvonnassa. Alustavan arvion mukaan ehdotettujen muutosten vaikutukset olisivat kokonaisuutena arvioiden vähäiset. Perintö- ja lahjaverotusta ja kiinteistöverotusta koskevien muutoksenhakusäännösten selventäminen ei asiallisesti muuta nykytilaa, eikä muutoksella arvioida olevan vaikutuksia oikaisuvaatimusten käsittelyyn.

5 Lausuntopalaute

5.1 Esitysluonnoksen ehdotukset

Lausuntokierroksella 24.6.–21.8.2025 ollut esitysluonnos sisälsi ehdotukset perintö- ja lahjaveroasteikkojen keventämisestä, tavanomaisen koti-irtaimiston verovapaan määrän korottamisesta, alaikäisen perillisen sukupolvenvaihdoshuojennuksesta perintöverotuksessa ja maksamattoman perintöveron viivästyskoron alentamisesta. Lisäksi esitysluonnos sisälsi ehdotuksen, jonka mukaan perintö- ja lahjaverotusta ja kiinteistöverotusta koskevien oikaisuvaatimusten käsittelemiseen sovellettaisiin täydentävästi verotusmenettelystä annettua lakia oikaisuvaatimusten viivytyksettömän käsittelemisen osalta.

Esitysluonnoksesta annettiin yhteensä 21 lausuntoa, joista neljä oli yksityishenkilöiden antamia. Lausunnon esitysluonnoksesta antoivat: Verohallinto, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Finnwatch ry, Keskuskauppakamari ry, Mikro- ja yksinyrittäjät ry, Perheyriytysten liitto ry, STTK ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Suomen Vuokranantajat ry, Suomen Yrittäjät ry, Veronmaksajain Keskusliitto ry, professori Juha Lindgren, professori Pekka Nykänen, yliopistonlehtori Matti Urpilainen ja OTT Senior Fellow Timo Viherkenttä. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö ilmoitti, että sillä ei ole lausuttavaa.

Annetuista lausunnoista on laadittu lausuntoyhteenveto, joka on nähtävissä hankesivuilla osoitteessa: <https://vm.fi/hanke?tunnus=VM045:00/2025>.

Perintö- ja lahjaveroasteikkojen keventämistä pidettiin useassa lausunnossa perusteltuna kiinnittäen huomiota esimerkiksi siihen, että alarajoihin ei useampana vuonna ole tehty indeksitarkistusta. Muutamassa kriittisemmässä lausunnossa nostettiin esiin, että suurimpien perintöjen verotusta ei tulisi kiristää, lahjaveron alarajan korotus tulisi jättää tekemättä, ja veroasteikkojen keventäminen on ristiriidassa julkisen talouden sopeuttamistavoitteen kanssa. Osassa annetuista lausunnoista kiinnitettiin huomiota ehdotuksen vaikutuksiin, jotka kohdistuvat kotitalouksien ostovoimaan.

Ehdotusta perintö- ja lahjaveroasteikkojen muuttamisesta ei ole muutettu annettujen lausuntojen johdosta. Jatkovalmistelussa on tarkistettu vaikutusarvioita valtiovarainministeriön tuoreimman verotuloennusteen mukaisiksi. Vaikutusarvioita on kotitalouksien ostovoiman osalta myös tarkennettu annettujen lausuntojen johdosta.

Korotusta tavanomaisen koti-irtaimiston verovapaaseen määrään pidettiin yleisesti ottaen perusteltuna. Eräissä lausunnoissa arvioitiin yleisemmin tavanomaisen koti-irtaimiston käsitteen tulkinnanvaraisuutta ja euromäärän tarpeellisuutta, mutta luopumista euromääräisestä rajasta ei yleisesti ottaen pidetty perusteltuna. Eräissä lausunnossa nostettiin esiin, että ehdotuksen tavoitteena vaikuttaisi olevan Verohallinnon neuvontatehtävien vähentäminen, vaikka esitysluonnoksesta asia ei suoraan ilmene. Ehdotusta ei ole muutettu annettujen lausuntojen johdosta. Jatkovalmistelussa on tarkennettu ehdotuksen perusteluja annettujen lausuntojen johdosta (jakso 4.1.2).

Alaikäisen perillisen sukupolvenvaihdoshuojennusta perintöverotuksessa pidettiin useassa lausunnossa perusteltuna. Osassa annetuista lausunnoista ehdotusta pidettiin yhdenvertaisuutta ja verotuksen neutraalisuutta lisäävänä vähäisenä muutoksena, ja osassa annetuista lausunnoista huojennusjärjestelmää kokonaisuudessaan pidettiin periaatteellisesti ongelmallisena. Osassa annetuista lausunnoista esitettiin alaikäisen perillisen huojennuksen laajentamista perillisaseman ulkopuolisiin testamentinsaajiin tai edellytettiin perusteluja rajaukselle, kun taas osassa annetuista lausunnoista esitettiin harkittavaksi ehdotuksen rajaamista perinnönjättäjän omiin alaikäisiin lapsiin verosuunnittelumahdollisuuksien rajaamiseksi. Osassa annetuista lausunnoista yritystoiminnan jatkamisedellytystä pidettiin perusteltuna, kun taas osassa annetuista lausunnoista suhtauduttiin kriittisemmin mahdollisuuteen periä osakkeita ilman, että alaikäisellä perillisellä on aikomustakaan jatkaa yritystoimintaa, sekä nostettiin esiin epäselvyyksiä yritystoiminnan jatkamisesta ja huojennuksen menettämisestä. Osassa annetuista lausunnoista perustuslakivaliokunnan lausunnon pyytämistä pidettiin lähtökohtaisesti perusteltuna, mutta osassa annetuista lausunnoista sitä ei katsottu perustelluksi. Muutamassa lausunnossa nostettiin esiin, että huojennusta sovellettaisiin tapauksiin, joissa verovelvollisuus alkaa kehysriihen päätöspäivänä tai hallituksen esityksen antopäivänä tai sen jälkeen.

Ehdotusta alaikäisen perillisen sukupolvenvaihdoshuojennuksesta perintöverotuksessa ei ole muutettu annettujen lausuntojen johdosta. Jatkovalmistelussa on annettujen lausuntojen johdosta tarkennettu nykytilan kuvausta ja säätämisyjärjestysperusteluita sekä täydennetty ehdotuksen perusteluja lisäämällä perusteluja huojennuksen kohdentumisesta ja menettämisestä (jaksot 4.1.4 ja 6.1) ja selventämällä perusteluja yritystoiminnan jatkamisedellytyksestä (jakso 6.1).

Maksamattoman perintöveron viivästyskoron alentamista pidettiin useassa lausunnossa perusteltuna, ja niissä katsottiin esimerkiksi, että ehdotus lieventää perintöveron maksuongelmia, lisää perintöverotuksen legitiimisyttä ja on hyvän verojärjestelmän kannalta perusteltu. Useassa lausunnossa katsottiin viivästyskoron ehdotetun tason olevan perusteltu. Eräissä lausunnossa ehdotettiin, että viivästyskorkoa ei perittäisi lainkaan perintöjen pakkomyyntien välttämiseksi. Ehdotusta ei ole muutettu annettujen lausuntojen johdosta.

Muutoksenhakusäännösten selventämisestä lausuttiin muutamassa lausunnossa, joissa ehdotusta pidettiin perusteltuna. Eräissä lausunnossa katsottiin jäävän epäselväksi ehdotuksen vaikutus esimerkiksi oikaisuvaatimusten käsittelyyn ja resurssitarpeisiin. Ehdotusta ei ole muutettu annettujen lausuntojen johdosta. Jatkovalmistelussa on täydennetty vaikutusarvioita annettujen lausuntojen johdosta.

5.2 Muita huomioita

Osassa annetuista lausunnoista esimerkiksi katsottiin, että sukupolvenvaihdoshuojennuksesta pitäisi luopua kokonaan tai muuttaa olennaisesti arvostamissäännöksiä huojennusta laskettaessa. Niin ikään esitettiin kriittisiä huomioita huojennuksesta verojärjestelmän osana. Osassa annetuista lausunnoista kiinnitettiin huomiota yhtäältä perintö- ja lahjaverotuksen

keventämistarpeisiin ja ongelmiin yleisellä tasolla, kun taas osassa lausunnoista nostettiin esiin perintö- ja lahjaveron säilyttämisen tärkeys. Yksittäisiä ehdotuksia olivat esimerkiksi, että perintöveron pidennetyn kymmenen vuoden maksuaika koskisi myös lahjaveroa, maksamattomalle lahjaverolle säädettäisiin viivästyskoroton maksuaika, ja perintöverotus lykättäisiin perintökaaren 3 luvun 1 a §:n tarkoittamissa tilanteissa siihen asti, kunnes lesken hallintaoikeus lakkaa.

Lausunnoissa ilmenneet esitysluonnoksen ulkopuoliset huomiot eivät ole antaneet aihetta muuttaa esitystä jatkovalmistelussa.

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Perintö- ja lahjaverolaki

7 b §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi korottamalla perintöverosta vapaan tavanomaisen koti-irtaimiston arvoa nykyisestä 4 000 eurosta 7 500 euroon. Muilta osin säännös pysyisi muuttumattomana.

13 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi korottamalla pienimmän verotettavan perintöosuuden euromäärää nykyisestä 20 000 eurosta 30 000 euroon. Muilta osin säännös pysyisi muuttumattomana.

14 §. Pykälän perintöveroasteikkoja ehdotetaan muutettavaksi. Ehdotettu muutos johtuu pienimmän verotettavan perintöosuuden korottamisesta 20 000 eurosta 30 000 euroon.

Ensimmäisen ja toisen veroluokan perintöveroasteikkojen alimmassa progressiopoortaassa alarajaa korotettaisiin 20 000 eurosta 30 000 euroon. Alin progressioporras olisi siten 30 000–40 000 euroa, ja veron määrä 30 000 euron kohdalla olisi 100 euroa. Nykyisin veron määrä 20 000 euron kohdalla on myös 100 euroa.

Perintöveroasteikot pidettäisiin muuten mahdollisimman samanlaisina kuin nykyisin. Veroasteikot olisivat viisiportaisia ja rajaveroprosentit pysyisivät samoina kaikissa portaissa. Sen sijaan alinta progressioporrasta seuraavassa neljässä portaassa veron vakiomäärää portaan alarajan kohdalla tarkistettaisiin niin, että veron vakiomäärä vastaa veroa edellisen portaan ylärajalla. Ehdotettu muutos johtuu alimpaan progressiopoortaaseen tehdystä muutoksesta.

19 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi korottamalla 1 kohdassa lahjaverosta vapaan tavanomaisen koti-irtaimiston arvoa nykyisestä 4 000 eurosta 7 500 euroon sekä 3 kohdan muun lahjan arvoa nykyisestä 4 000 eurosta 7 500 euroon. Muilta osin säännös pysyisi muuttumattomana.

19 a §. Pykälän lahjaveroasteikkoja ehdotetaan muutettavaksi. Ehdotettu muutos johtuu pienimmän verotettavan lahjan korottamisesta 5 000 eurosta 7 500 euroon.

Ensimmäisen ja toisen veroluokan lahjaveroasteikkojen alimmassa progressiopoortaassa alarajaa korotettaisiin 5 000 eurosta 7 500 euroon. Alin progressioporras olisi siten 7 500–25 000 euroa ja veron määrä 7 500 euron kohdalla olisi 100 euroa. Nykyisin veron määrä 5 000 euron kohdalla on myös 100 euroa.

Lahjaveroasteikot pidettäisiin muuten mahdollisimman samanlaisina kuin nykyisin. Veroasteikot olisivat viisiportaisia ja rajaveroprosentit pysyisivät samoina kaikissa portaissa. Sen sijaan alinta progressioporrasta seuraavassa neljässä portaassa veron vakioerä portaan

kohdalla tarkistettaisiin niin, että veron vakioerä vastaa veroa edellisen portaan ylärajalla. Ehdotettu muutos johtuu alimpaan progressiportaaseen tehdystä muutoksesta.

43 §. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säädösviittaus verotusmenettelystä annettuun lakiin oikaisuvaatimuksen käsittelyn osalta. Ehdotuksen mukaan jollei tästä laista muuta johdu, sovelletaan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn verotusmenettelystä annettua lakia.

Perintö- ja lahjaverolain 42 §:ssä säädetään 43 §:ssä tarkoitettujen oikaisuvaatimusten ratkaisevista oikaisuviranomaisista. Lain 43 §:n 1 momentin mukaan verovelvollinen, ennakkoratkaisun hakija sekä Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö saavat hakea muutosta verotukseen tai ennakkoratkaisuun siten kuin verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään. Muutosta ei kuitenkaan saa hakea 31 §:n 3 momentissa tarkoitettuun verotuksen toimittamisen lykkäämistä koskevaan päätökseen. Pykälän 2 momentin mukaan muutoksenhakua koskevia määräaikoja laskettaessa verovuodella tarkoitetaan 24 §:ssä säädettyä verovuotta. Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön on tehtävä oikaisuvaatimus 60 päivän kuluessa verotuksen toimittamis- tai oikaisupäivästä.

Verotusmenettelystä annetussa lain 63 §:n 3 momentissa säädetään, että oikaisuvaatimus on käsiteltävä ilman aiheutonta viivytystä. Edellä jaksossa 2.5 todetulla tavalla perintö- ja lahjaverolaissa ei kuitenkaan nykyisin ole nimenomaista säädösviittausta, jonka mukaan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn olisi sovellettava verotusmenettelystä annetun lain säännöksiä. On kuitenkin tarkoitettu, että perintö- ja lahjaverolain 43 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen säännös muutoksen hakemisesta verotusmenettelystä annetussa laissa säädetyllä tavalla kattaisi oikaisuvaatimusta koskevaan verotusmenettelystä annetun lain sääntelyn kokonaisuudessaan, myös verotusmenettelystä annetun lain 63 §:n 3 momentin säännöksen oikaisuvaatimuksen käsittelemisestä ilman aiheutonta viivytystä.

Ehdotettu säädösviittaus tarkoittaisi voimassa olevan verotusmenettelystä annetun lain säännöksistä 63 §:n 3 momentin säännöstä oikaisuvaatimuksen käsittelemisestä ilman aiheutonta viivytystä. Säädösviittaus tarkoittaisi myös sitä, että hallintolain 49 e §:ää oikaisuvaatimuksen käsittelemisestä kiireellisesti ei sovelleta perintö- ja lahjaverotusta koskevan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn.

55 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 9 momentti sukupolvenvaihdoshuojennuksen myöntämisen edellyttämästä toiminnan jatkamisedellytyksestä silloin, kun alaikäinen perillinen ei ikänsä vuoksi voi jatkaa toimintaa.

Ehdotetussa 9 momentissa säädettäisiin, että jos perillisen verotettavaan perintöosuuteen sisältyy 57 §:ssä tarkoitettu osuus maatalan tai muun yrityksen omistamiseen oikeuttavista osakeyhtiön osakkeista eikä perillinen alaikäisyytensä vuoksi voi jatkaa yhtiön toimintaa hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana, katsotaan verovelvollisen jatkamiseksi myös se, että alaikäisen perillisen edunvalvoja jatkaa toimintaa 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Ehdotuksella on tarkoitus muuttaa ennakkopäätöksen KHO 2015:166 mukaista oikeustilaa. Ehdotuksen myötä perintö- ja lahjaverolain 55 §:n veronhuojennuksen myöntäminen ei estyisi yksin sillä perusteella, että perillinen ei alaikäisyytensä vuoksi voi henkilökohtaisesti osallistua päätösvalan käyttämiseen osakeyhtiössä. Koska veronhuojennuksen tarkoituksena on estää yritystoiminnan jatkuvuuden ja työpaikkojen säilymisen vaarantuminen yritysten sukupolvenvaihdoksessa, olisi toiminnan jatkamista koskevan edellytyksen lain 55 §:n 1 momentin 2 kohdassa täyttyvä ehdotetun 9 momentin soveltamisalalla. Näin ollen ehdotetaan, että verovelvollisen jatkamiseksi katsottaisiin myös se, että alaikäisen perillisen edunvalvoja jatkaa saaduilla varoilla yritystoimintaa osakeyhtiössä.

Ehdotus ei muuttaisi lahjaverotusta koskevaa oikeustilaa. Ehdotus ei muuttaisi oikeustilaa muiden yritysmuotojen kuin osakeyhtiöiden osalta. Ehdotus ei myöskään muuttaisi huojennusedellytyksiä taikka maksuunpano- ja maksuaikahuojennuksen perusteita lain 55 ja 56 §:ssä.

Ehdotetussa 9 momentissa edellytettäisiin, että perillisen verotettavaan perintöosuuteen sisältyy 57 §:ssä tarkoitettu vähintään kymmenesosaa vastaava osuus maatilán tai muun yrityksen omistamiseen oikeuttavista osakeyhtiön osakkeista. Kysymys voi siten olla maatilaosakeyhtiön tai muuta yritystoimintaa harjoittavan osakeyhtiön osakkeista, joista perintöosuuteen kuuluu vähintään 10 prosentin omistusosuus. Lain 57 §:ää sovellettaisiin nykyistä vastaavasti arvioitaessa sitä, sisältyykö perillisen perintöosuuteen pykälässä tarkoitettu maatilán tai muun yrityksen osa. Maatilán ja muun yrityksen käsite vastaa nykytilaa.

Perillisellä tarkoitettaisiin perintöveron verovelvollista, joka lakisääteisen perimysjärjestyksen nojalla perii perinnönjättäjän. Verovelvollisen oikeus periä perinnönjättäjä voi perustua myös sijaantuloon. Säännöksen termi verotettava perintöosuus käsittäisi perinnönjättäjältä perintönä ja testamentilla saadun omaisuuden, eli ehdotetun säännöksen soveltaminen ei estyisi yksin sillä perusteella, että alaikaisella perillisellä on testamenttiin perustuva oikeus perinnönjättäjän jäämistöön sen lisäksi, että hänellä on oikeus periä perinnönjättäjä. Verovelvollinen katsottaisiin perilliseksi riippumatta siitä, perustuuko huojennuspyynnön kohteena olevien osakkeiden saanto perintöön vai testamenttiin. Perillisellä ei kuitenkaan tarkoiteta verovelvollista, jonka oikeus perinnönjättäjän jäämistöön perustuu yksin perinnönjättäjän testamenttiin, eikä lainkaan lakisääteiseen perimysjärjestykseen.

Ehdotetussa 9 momentissa edellytettäisiin myös, että perillinen ei alaikäisyytensä vuoksi voi jatkaa yhtiön toimintaa hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana. Alaikäisyyden edellytetään olevan syy sille, että perilliseltä puuttuu kelpoisuus jatkaa yhtiön toimintaa hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana. Osakeyhtiölain 6 luvun 10 ja 19 §:n nojalla hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana ei voi olla alaikäinen. Oikeus- tai verotuskäytännössä ei ole ilmennyt tapauksia, joissa huojennus olisi myönnetty alaikäisen perillisen muussa yhtiön johtotehtävässä jatkaman toiminnan perusteella. Tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi ei edellytettäisi, että esteen olisi vallittava muun yhtiön johtotehtävän osalta.

Ehdotetun 9 momentin edellytysten täyttyessä verovelvollisen jatkamiseksi katsottaisiin 1 momentin 2 kohtaa sovellettaessa myös se, että alaikäisen perillisen edunvalvoja jatkaa toimintaa mainitun kohdan edellytykset täyttävällä tavalla. Käytännössä ehdotettu momentti on relevantti silloin, kun 55 §:n 1 momentin edellytykset muutoin täyttyisivät, mutta alaikäinen perillinen ei ikänsä vuoksi voi henkilökohtaisesti osallistua toiminnan jatkamiseen 55 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

Ehdotuksella ei ole tarkoitus muuttaa vakiintuneita arviointiperusteita, joiden mukaan toiminnan jatkamista koskevaa edellytystä arvioidaan. Lain 55 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan edellytetään, että verovelvollinen jatkaa perintönä saaduilla varoilla maatalouden tai maa- ja metsätalouden harjoittamista tai muuta yritystoimintaa perintönä saadulla maatilalla tai näin saadussa yrityksessä. Ehdotuksen keskeinen muutos olisi se, että alaikäisen perillisen jatkamisen ohella voitaisiin 55 §:n 1 momentin 2 kohtaa sovellettaessa ottaa huomioon myös tämän edunvalvojan sellainen toiminta, joka merkitsee yritystoiminnan jatkamista saaduilla varoilla yrityksessä, jonka alaikäinen on saanut perintönä. Se, millä tavalla alaikäisen perillisen edunvalvojan olisi jatkettava toimintaa 1 momentin 2 kohdan mukaan, määräytyisi nykyisten arviointiperusteiden mukaan.

Ehdotetun 9 momentin sanamuoto mahdollistaa myös sen, että alaikäisen perillisen toiminta voidaan edelleen ottaa huomioon sovellettaessa 55 §:n 1 momentin 2 kohtaa. Ehdotettu sääntely mahdollistaa sen, että alaikäisen perillisen selvitetään jatkavan yritystoimintaa 55 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla tämän täysi-ikäistyttyä esimerkiksi valitsemalla hänet yhtiön hallituksen jäseneksi. Huojennusasia ratkaistaan aina säännönmukaisen perintöverotuksen yhteydessä, jolloin huomioon otettaisiin annettu selvitys yritystoiminnan jatkamisesta.

Ehdotus ei muuta oikeustilaa huojenuksen menettämistä koskevan 55 §:n 6 momentissa tarkoitetun jatkoluovutuksen perusteella viiden vuoden aikana perintöverotuksen toimittamisesta. Ehdotus ei myöskään muuta mahdollisuuksia toimitetun perintöverotuksen muuttamiseen verotuksen oikaisun keinoin, esimerkiksi sillä perusteella, että huojenusasiaa varten annettu selvitys yritystoiminnan jatkamisesta ei vastannut todellisuutta.

Alaikäisen perillisen edunvalvoja määräytyisi holhoustoimesta annetun lain mukaan, jossa säädetään alaikäisen edunvalvojasta. Lain 4 §:n mukaan alaikäisen edunvalvojina ovat hänen huoltajansa tai tuomioistuimen tai holhousviranomaisen edunvalvojaksi määräämä henkilö. Lain 11 §:n mukaan tuomioistuin voi määrätä edunvalvojalle sijaisen, jos edunvalvoja on sairauden vuoksi, lainkohdassa mainituista syistä tai muusta syystä tilapäisesti estynyt hoitamaan tehtävänsä. Sijaiseen sovelletaan, mitä laissa säädetään edunvalvojasta. Myös holhousviranomaisen voi samoissa tilanteissa määrätä edunvalvojalle sijaisen.

Edunvalvonnan rekisteröinnistä säädetään lain 7 luvussa. Valtakunnalliseen holhousasioiden rekisteriin on merkittävä lain 65 §:n mukaan edunvalvonta muun muassa silloin, kun alaikäisen edunvalvojaksi määrätään muu henkilö kuin hänen vanhempansa. Edunvalvontaa ei kuitenkaan merkitä holhousasioiden rekisteriin, jos edunvalvojan tehtävä ei käsitä omaisuuden hoitamista eikä oikeuden valvomista jakamattomassa pesässä.

6.2 Laki veronlisäyksestä ja viivekorosta

5 d §. Maksamatta olevalle perintöverolle laskettava viivästyskorko. Säännöstä maksamatta olevalle perintöverolle laskettavasta viivästyskorosta ehdotetaan edellä jaksossa 4.1.3 todetulla tavalla muutettavaksi siten, että viivästyskoron määrä olisi korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä. Muilta osin säännös pysyisi muuttumattomana.

6.3 Kiinteistöverolaki

26 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säädösviittaus verotusmenettelystä annettuun lakiin oikaisuvaatimuksen käsittelyn osalta. Ehdotuksen mukaan jollei tästä laista muuta johdu, sovelletaan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn verotusmenettelystä annettua lakia.

Pykälän 1 momentissa säädetään verovelvollisen tai muun verosta vastuussa olevan, ennakkoratkaisun hakijan sekä Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön tai kiinteistön sijaintikunnan oikeudesta hakea muutosta verotukseen tai ennakkoratkaisuun siten kuin verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään. Pykälän 2 momentin mukaan muutoksenhakua koskevia määräaikoja laskettaessa verovuodella tarkoitetaan 23 §:ssä säädettyä verovuotta.

Verotusmenettelystä annetussa lain 63 §:n 3 momentissa säädetään, että oikaisuvaatimus on käsiteltävä ilman aiheutonta viivytystä. Edellä jaksossa 2.5 todetulla tavalla kiinteistöverolaissa ei kuitenkaan nykyisin ole nimenomaista säädösviittausta, jonka mukaan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn olisi sovellettava verotusmenettelystä annetun lain säännöksiä. Tarkoitus on

kuitenkin ollut, että kiinteistöverolain 26 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen säännös muutoksen hakemisesta verotusmenettelystä annetussa laissa säädetyllä tavalla kattaisi myös verotusmenettelystä annetun lain 63 §:n 3 momentin säännöksen oikaisuvaatimuksen käsittelemisestä ilman aiheetonta viivytystä.

Ehdotettu säädösviittaus tarkoittaisi voimassa olevan verotusmenettelystä annetun lain säännöksistä 63 §:n 3 momentin säännöstä oikaisuvaatimuksen käsittelemisestä ilman aiheetonta viivytystä. Säädösviittaus tarkoittaisi myös sitä, että hallintolain 49 e §:ää oikaisuvaatimuksen käsittelemisestä kiireellisesti ei sovelleta kiinteistöverotusta koskevan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn.

7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 1.1.2026.

Lakia perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta sovellettaisiin niihin tapauksiin, joissa verovelvollisuus alkaa lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. Ehdotettua 43 §:n 2 momenttia sovellettaisiin myös tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan tai lain voimaantulon jälkeen vireille tulevan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn.

Lakia veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 d §:n muuttamisesta sovellettaisiin ensimmäisen kerran maksamatta olevaan perintöveroon lain voimaantulopäivästä alkaen. Tätä edeltävältä ajalta viivästyskorko laskettaisiin lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Lakia kiinteistöverolain 26 §:n muuttamisesta sovellettaisiin myös tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn.

Perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 2 ja 3 momenttiin otettaisiin tarpeelliset säännökset niin sanottujen kumulointisäännösten soveltamisesta silloin, kun ennen lain voimaantuloa annettu lahja on otettava huomioon lain voimaantulon jälkeen saadun perinnön tai lahjan johdosta toimitettavassa perintöverotuksessa tai lahjaverotuksessa.

Perintö- ja lahjaverolain 16 §:n mukaan perintöverotusta toimitettaessa pesän varoihin on lisättävä lahja, joka perintökaaren mukaan on otettava huomioon perinnönjaossa, sekä muu lahja, jonka perillinen tai testamentinsaaja on saanut perinnönjättäjältä kolmen viimeisen vuoden kuluessa ennen tämän kuolemaa ja joka ei ole lahjaverosta vapaa. Tälle yhteenlasketulle määrälle lasketaan perintöveroasteikon mukainen vero, ja aiemmin maksettu lahjavero vähennetään perintöverosta. Perintöveron määrän ylittävää lahjaveroa 16 §:n 2 momentin viimeisen virkkeen mukaan ei kuitenkaan palauteta.

Jos lahjansaaja on kolmen vuoden kuluessa ennen verovelvollisuuden alkamista saanut samalta antajalta yhden tai useampia verotettavia lahjoja, on ne lain 20 §:n 2 momentin mukaan veroa määrättäessä otettava lukuun. Verosta on kuitenkin vähennettävä se lahjavero, joka aikaisemmista lahjoista oli jo suoritettu.

Tilanteessa, jossa veroasteikot ovat lahjan antamisajankohdan ja perinnönjättäjän kuoleman välisenä aikana muuttuneet, kumulointisäännöksen soveltaminen johtaa erilaiseen lopputulokseen kuin siinä tapauksessa, että asteikot eivät olisi muuttuneet. Veroasteikkoja kevennettäessä kumuloinnin johdosta verovelvolliselle voi tulla perusteetonta etua jopa siinä määrin, että lain voimaantulon jälkeen saadusta perinnöstä tai lahjasta ei mene lainkaan veroa. Tämän perusteettoman edun estämiseksi ehdotetaan, että ennen lain voimaantuloa saadun lahjan

perusteella vähennettävä vero laskettaisiin lain voimaantulon jälkeen sovellettavien lahjaveroasteikkojen mukaan.

8 Suhde talousarvioesitykseen

Esitys liittyy valtion vuoden 2026 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

9 Suhde perustuslakiin ja säättämisjärjestys

Perintö- ja lahjaverolain 55–57 §:ssä säädetään perintö- ja lahjaveron huojenuksesta maatalan tai muun yrityksen sukupolvenvaihdoksessa. Voimassa olevan lain 55 §:ssä veronhuojennus edellyttää maatalan tai muun yrityksen toiminnan jatkamista. Veronhuojennuksen tarkoituksena on estää yritystoiminnan jatkuvuuden ja työpaikkojen säilymisen vaarantuminen yritysten sukupolvenvaihdoksen yhteydessä. Jatkamisedellytyksen täyttämisen kautta veronhuojennuksen tavoitteena on kohdentua varoihin, joilla verovelvollinen jatkaa yritystoimintaa.

Perintö- ja lahjaverolain muuttamista koskevaan lakiehdotukseen (1. lakiehdotus) sisältyvä ehdotus uudeksi 55 §:n 9 momentiksi koskisi sitä, millä tavalla yritystoiminnan jatkamisedellytys täytetään silloin, kun perillinen on alaikäisyytensä vuoksi tosiasiallisesti estynyt ainakaan viivytystä jatkamasta yritystoimintaa osakeyhtiössä. Perillisen alaikäisyydestä johtuva kelpoisuuden puute toimia osakeyhtiölain mukaan hallituksen jäsenenä ja toimitusjohtajana ei ehdotetun 9 momentin mukaan estäisi veronhuojennuksen myöntämistä, vaan yritystoiminnan jatkamisessa voitaisiin ottaa huomioon myös alaikäisen perillisen edunvalvojan osakeyhtiössä jatkama yritystoiminta. Ehdotuksella muutettaisiin korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun KHO 2015:166 myötä syntynyt oikeustila perintöverotuksessa. Ehdotuksella ei muutettaisi veronhuojennuksen myöntämisen edellytyksiä tai huojenuksen määrää.

Ehdotettu 9 momentti asettaa alaikäisen perillisen parempaan asemaan kuin sellaisen täysikäisen perillisen, joka ei itse jatka huojenuskelpoisen yrityksen toiminnan harjoittamista, samoin kuin sellaiset perilliset, joiden perintöosuuteen ei kuulu huojenuskelpoista varallisuutta. Säättämisjärjestyksen kannalta merkityksellistä on ehdotuksen suhde perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuuslausekkeeseen sekä syrjintäkieltoon ja perustuslain 81 §:n valtion verosta säättämistä koskeviin säännöksiin.

Perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaan valtion verosta säädetään lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Perustuslakivaliokunnan käytännössä on verotuksen osalta todettu, että verotuksen ensisijainen tehtävä on tulojen tuottaminen julkiselle sektorille, mutta verotusta on perinteisesti käytetty myös muiden yhteiskunnallisten tavoitteiden toteuttamisen välineenä, joita ovat esimerkiksi jako-, sosiaali-, asunto-, terveys-, kasvu-, suhdanne-, alue-, elinkeino-, kulttuuri- ja ympäristöpoliittiset tavoitteet. Verolainsäädännölle on tyypillistä, että sen piirissä lainsäätäjällä on mahdollisuus tehdä valintoja eri sääntelyvaihtoehtojen välillä tavanomaistakin vapaammin, koska verolait muodostavat monipuolisesti yhteiskunnan ohjaamiseen käytettävän välineen (PeVL 52/2016 vp, s. 4).

Ihmiset ovat perustuslain 6 §:n 1 momentin mukaan yhdenvertaisia lain edessä. Säännös ilmaisee paitsi vaatimuksen oikeudellisesta yhdenvertaisuudesta myös ajatuksen tosiasiallisesta tasa-arvosta. Siihen sisältyy mielivallan kielto ja vaatimus samanlaisesta kohtelusta samanlaisissa tapauksissa (HE 309/1993 vp, s. 42). Yhdenvertaisuussäännös kohdistuu myös

lainsäätäjään. Lailla ei voida mielivaltaisesti asettaa ihmisiä tai ihmisryhmiä toisia edullisempaan tai epäedullisempaan asemaan. Yhdenvertaisuussäännös ei kuitenkaan edellytä kaikkien ihmisten kaikissa suhteissa samanlaista kohtelua, elleivät asiaan vaikuttavat olosuhteet ole samanlaisia. Yhdenvertaisuusnäkökohdilla on merkitystä sekä myönnettäessä lailla etuja ja oikeuksia ihmisille että asetettaessa heille velvollisuuksia. Toisaalta lainsäädännölle on ominaista, että se kohtelee tietyn hyväksyttävän yhteiskunnallisen intressin vuoksi ihmisiä eri tavoin edistääkseen muun muassa tosiasiallista tasa-arvoa (HE 309/1993 vp, s. 42–43, PeVL 31/2014 vp, s. 3/I).

Perustuslain 6 §:n 2 momentin syrjintäkielto täydentää yhdenvertaisuussäännöstä. Syrjintäkielto kieltää asettamasta ketään eri asemaan ilman hyväksyttävää perustetta säännöksessä lueteltujen erotteluperusteiden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintäkieltosäännöksessä luetellaan muun muassa ikä kiellettyinä syrjintäperusteena. Muu henkilöön liittyvä peruste on muun muassa yhteiskunnallinen asema ja varallisuus (PeVL 54/2022 vp, s. 2, PeVL 31/2014 vp, s. 3/I, HE 309/1993 vp, s. 43–44).

Perustuslain syrjintäkielto ei kiellä kaikenlaista erontekoa ihmisten välillä, vaikka erottelu perustuisi syrjintäkieltosäännöksessä nimenomaan mainittuun syyhyn. Syrjintäkielto kieltää asettamasta yhtä ihmisryhmää toisia edullisempaan tai epäedullisempaan asemaan ilman hyväksyttävää syytä. Erilaisen kohtelun mahdollistavalle hyväksyttävälle perusteelle asetettavat vaatimukset ovat perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan erityisesti säännöksessä lueteltujen kiellettyjen erotteluperusteiden kohdalla korkeat (ks. esim. PeVL 54/2022 vp, s. 3, PeVL 1/2006 vp, s. 2/I ja PeVL 38/2006 vp, s. 2). Hyväksyttävän perusteen on valiokunnan käytännössä edellytetty olevan asiallisessa ja kiinteässä yhteydessä lain tarkoitukseen (ks. esim. PeVL 15/2011 vp ja PeVL 44/2010 vp).

Perustuslakivaliokunta on verotusta koskevassa käytännössään korostanut, että verotusta koskevaa lainsäädäntöä ei voida pitää valtiosääntöoikeudellisesti sellaisena erityisenä julkisen vallan käytön muotona, jonka alueella perusoikeudet ja perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuusperiaate eivät tule sovellettaviksi. Yhdenvertaisuusperiaatteesta ei ole johdettu tiukkoja rajoja lainsäätäjän harkinnalle pyrittäessä kulloisenkin yhteiskuntakehityksen vaatimaan sääntelyyn verolainsäädännön keinoin (PeVL 9/2023 vp, s. 2, PeVL 53/2016 vp, s. 4, PeVL 52/2016 vp, s. 5). Perustuslakivaliokunnan käytännössä erilaiselle verokohtelulle tulee olla perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät perusteet eikä erottelu saa olla mielivaltaisen (PeVL 9/2023 vp, s. 2, PeVL 54/2022 vp, s. 3). Yhdenvertaisuudesta poikkeamista koskevan perustelevan yhteiskunnallisen intressin ja poikkeamisen merkittävyyden on oltava keskenään oikeasuhtaista (PeVL 9/2023 vp, s. 2, PeVM 11/2009 vp, s. 2).

Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään pitänyt myös veronhuojennuksia perustuslain estämättä tietyin edellytyksin mahdollisina. Huojennukset hyväksyessään valiokunta on kuitenkin säännönmukaisesti korostanut, että huojennusten tulee selvästi jäädä poikkeukselliseksi suhteessa laissa säädettäviin veron määräytymisperusteisiin ja että laista tulee käydä ilmi huojennusten hyväksyttävät myöntämisperusteet samoin kuin se, missä tarkoituksessa huojennuksia voidaan myöntää. Nämä vaatimukset perustuvat paitsi verolaille asetettavalle täsmällisyyden ja tarkkuuden vaatimukselle myös perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuussäännökseen, joka on valiokunnan mukaan otettava asianmukaisesti huomioon myös huojennusvaltuuksia käytännössä sovellettaessa (ks. esim. PeVL 52/2016 vp ja siinä viitatu lausunnot PeVL 5/2010 vp ja PeVL 44/2005 vp, s. 3/II).

Perinnönjättäjän yllättäen kuollessa tavanomainen sukupolvenvaihdos ei enää ole mahdollinen, ja yritystoiminnan jatkuvuuden vaarantuminen on perintötilanteissa yleensä akuutimpi kysymys

kuin hallitummin toteutettavissa lahjoitusjärjestelyissä. Kuolinpesät ovat laadultaan ja laajuudeltaan monimuotoisia, ja yhtenä osana kuolinpesän selvittämistä joudutaan tyypillisesti ottamaan huomioon mahdollisuudet ja edellytykset jatkaa perinnönjättäjän jälkeen jäänyttä yritystoimintaa ja määrittää toiminnan jatkaja. Täysi-ikäisten perillisten kohdalla osakeyhtiömuotoisen maatilán tai muun yrityksen jatkamisen esteenä ei ole perillisen ikä. Sen sijaan alaikäisen perillisen kohdalla tämä ei ikänsä vuoksi voi henkilökohtaisesti jatkaa osakeyhtiön toimintaa hallituksen jäsenenä, toimitusjohtajana tai muussa rinnastettavassa yhtiön johtotehtävässä.

Ehdotetun sääntelyn tarkoituksena on muuttaa voimassa olevaa oikeustilaa verrattain harvinaisissa erityistilanteissa, joissa alaikäisen perillisen perintöosuuteen sisältyy vähintään 10 prosentin omistusosuus osakeyhtiömuotoisen maatilán tai muun yrityksen osakkeista. Perintöveron kantaminen täysimääräisenä alaikäiseltä perilliseltä voi johtaa lain 55 §:n veronhuojennuksen tavoitteiden sekä sosiaaliselta kannalta kohtuuttomiin tilanteisiin, esimerkiksi kun kyse on puolisoiden yhdessä harjoittamasta yritystoiminnasta, joka on ollut perheen ainoa tai pääasiallinen toimeentulon lähde. Kyse voi myös olla tilanteesta, jossa alaikäisen perillisen on tarkoitus olla pitkäaikainen omistaja ja hän myös yleensä täysi-ikäiseksi tultuaan jatkaa yritystoimintaa yhtiön hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana. Aiheutuvalla perintöverokustannuksella voi olla yrityksen toiminnan jatkuvuudelle ja työllistämisedellytyksille sellaisia haitallisia vaikutuksia, joiden estäminen on lain 55 §:n veronhuojennuksen tarkoituksen kanssa yhteensopivaa.

Näissä tilanteissa olisi veronhuojennuksen tarkoituksen vastaista, että alaikäinen perillinen jäisi huojennuksen ulkopuolelle vain siksi, että hän on kuolinhetkellä alaikäinen eikä osakeyhtiöihin liittyvän sääntelyn huomioiden tuolloin voi vielä henkilökohtaisesti jatkaa yritystoimintaa. Huojennuksen soveltaminen alaikäiseen perilliseen joka tapauksessa edellyttää sitä, että hänen perintöosuuteensa kuuluu huojennuksen edellyttämä vähimmäisosuus huojennuskelpoisen osakeyhtiön osakkeita, minkä toteuttaminen voi käytännössä vaatia monenlaisia järjestelyjä kuolinpesässä ja osakeyhtiössä. Perhepiirissä toteutettavan sukupolvenvaihdoksen kannalta jatkamisedellytyksen täyttäminen on perusteltua rajata siten, että sitä tarkasteltaisiin ottamalla huomioon myös alaikäisen perillisen edunvalvojan osakeyhtiössä harjoittama toiminta.

Hallituksen käsityksen mukaan ehdotuksen tavoitteiden voidaan katsoa vastaavan niitä tavoitteita, jotka perustuslain 6 §:n 1 ja 2 momentin kannalta ovat hyväksyttäviä perusteita. Ehdotuksen voidaan lähtökohtaisesti katsoa kuuluvan lainsäätäjän harkintavaltaan.

Lain 55 §:n 1 momentissa säädetty veronhuojennuksen edellytykset arvioidaan verovelvollisen Verohallinnolle ennen perintöverotuksen toimittamista tekemästä pyynnöstä. Perintöverotuksen kohteena on koko perinnönjättäjän varallisuus, ja perintöverotus toimitetaan kaikkien perillisten ja testamentinsaajien osalta kerralla. Perustuslain 21 §:ssä säädetyn oikeuden saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä sekä muutoinkin hallinnon asianmukaisuuden ja hyvän hallinnon periaatteiden kannalta perintöverotuksen lykkääminen kokonaan taikka ainoastaan alaikäisen perillisen osalta ei voida katsoa asianmukaiseksi ja kohtuulliseksi vaihtoehdoksi, eikä oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten rajoittamisen painavana perusteena voida pelkästään pitää sitä, että perintöverotusta lykättäisiin huojennusasian vuoksi mahdollisesti useammaksi vuodeksi. Tämän vuoksi lain 55 §:n veronhuojennuksen soveltamisedellytykset myös alaikäisen perillisen kohdalla olisi ratkaistava säännönmukaisen perintöverotuksen toimittamisen yhteydessä.

Ehdotetun sääntelyn soveltamisedellytykset sekä perillisen alaikäisyyteen liittyvä peruste kytkä ehdotuksen soveltaminen siihen, että yritystoiminnan jatkamisessa otettaisiin huomioon myös alaikäisen perillisen edunvalvojan toiminta, ilmenevät lakiehdotuksesta hallituksen

käsityksen mukaan tarkkarajaisesti ja riittävän täsmällisesti. Ehdotuksen voidaan katsoa olevan myös asiallisessa ja kiinteässä yhteydessä sääntelyn hyväksyttävään tarkoitukseen edistää veronhuojennukselle asetettuja tavoitteita yritysten sukupolvenvaihdoksessa myös alaikäisen perillisen kohdalla. Yritystoiminnan jatkamisedellytyksen täyttäminen alaikäisen perillisen edunvalvojan toiminnan perusteella ei hallituksen käsityksen mukaan voida katsoa asettavan alaikäisiä perillisiä mielivaltaisesti parempaan asemaan tai olevan kohtuutonta suhteessa täysikäisiin yritystoiminnan jatkajiin tai muuta varallisuutta periviin nähden.

Sukupolvenvaihdoshuojennuksessa perintö- ja lahjaverolain järjestelmästä poikkeava veroetu muodostuu perintö- ja lahjaverolain 55 §:n 2–4 momentissa tarkoitetusta maksuunpanohuojennuksesta, jossa huojennettavaan varallisuuteen kohdistuva vero määräytyy käytännössä käypää arvoa alemman sukupolvenvaihdosarvon perusteella, maksuunpantavan veron ollessa kuitenkin vähintään 850 euroa, sekä lain 56 §:ssä tarkoitetusta enintään 10 vuoden pituisesta korottomasta maksuaikahuojennuksesta.

Huojennusetu perintöverotuksessa voi olla suuruudeltaan merkittävä. Veronhuojennuksen soveltaminen johtaa toisaalta myös viiden vuoden seurantaan, jonka aikana tehty vapaaehtoinen jatkoluovutus johtaa maksuunpanematta jätetyn veron korotettuun maksuunpanoon. Niin ikään veronhuojennuksen soveltaminen pienentää merkittävästi huojennetun omaisuuden hankintamenoa tuloverolain 47 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla. Huojennetun omaisuuden hankintamenona ei luovutusvoittoverotuksessa käytetä perintöverotusarvona käytettyä omaisuuden käypää arvoa, vaan perintö- ja lahjaverolain 55 §:n 2 momentin mukaista alempaa sukupolvenvaihdosarvoa. Sukupolvenvaihdosarvon ylittävän arvonnousun realisointi huojennetun omaisuuden luovutuksella kuuluu siten tuloverotuksen piiriin.

Arvioitaessa ehdotetun sääntelyn oikeasuhtaisuutta voidaan ehdotuksen katsoa olevan asianmukainen keino saavuttaa sääntelylle asetetut tavoitteet sekä edistää yritysten sukupolvenvaihdoksia myös alaikäisten perillisten kohdalla verrattain harvinaisissa erityistapauksissa. Ehdotetun sääntelyn voimassaolo itsessään merkitsisi myös sitä, että perillisen alaikäisyyden mahdollisuutta varten ei ennakolta tarvitsisi nykyistä vastaavassa määrin varautua mahdollisen täysimääräisen perintöverokustannuksen rahoittamiseksi.

Samoin edellä todetun viiden vuoden seurannan sekä huojennetun omaisuuden hankintamenon määräytymisen sukupolvenvaihdosarvon perusteella huomioiden veronhuojennuksen pyytäminen olisi lähtökohtaisesti edullista ainoastaan silloin, kun alaikäisen perillisen on tarkoitus olla pitkäaikainen omistaja ja yritystoimintaa on tarkoitus jatkaa huojennusedellytykset täyttävällä tavalla. Hallituksen käsityksen mukaan ehdotettu sääntely voidaan sen tavoitteisiin ja vaikutuksiin nähden katsoa selväksi poikkeukseksi perintö- ja lahjaverolain järjestelmästä ja oikeasuhtaiseksi keinoksi sääntelylle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi perustuslain 6 §:n 1 ja 2 momentin kannalta. Ehdotus vastaa asiallisesti HE 175/2016 vp esitettyä säännöstä, jonka eduskuntakäsittelyn yhteydessä kuitenkin syntyi epäselvyyttä tarpeesta perustuslakivaliokunnan lausunnolle.

Hallituksen käsityksen mukaan ehdotus voidaan säätää tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Hallitus pitää kuitenkin suotavana, että asiasta pyydetään perustuslakivaliokunnan lausunto.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 7 b, 13, 14, 19 ja 19 a § sekä 43 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 7 b, 13 ja 19 § laissa 1063/2007, 14 ja 19 a § laissa 1320/2016 ja 43 §:n 2 momentti laissa 783/2016, sekä
lisätään 55 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1110/1994, 909/2001, 559/2005, 1144/2005 ja 523/2010, uusi 9 momentti seuraavasti:

7 b §

Perintöveroa ei ole suoritettava perinnönjättäjän omassa tai hänen perheensä käytössä olleesta tavanomaisesta koti-irtaimistosta siltä osin kuin sen arvo on enintään 7 500 euroa.

13 §

Kun perintöosuus tai sen 12 §:n mukaan laskettu jäännös ei nouse 30 000 euroon, se on verosta vapaa.

14 §

Perintöveroa maksetaan I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
30 000–40 000	100	7
40 000–60 000	800	10
60 000–200 000	2 800	13
200 000–1 000 000	21 000	16
1 000 000–	149 000	19

Perintöveroa maksetaan II veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
30 000–40 000	100	19
40 000–60 000	2 000	25
60 000–200 000	7 000	29
200 000–1 000 000	47 600	31
1 000 000–	295 600	33

19 §

Lahjaveroa ei suoriteta:

1) tavanomaisesta koti-irtaimistosta, joka on tarkoitettu lahjansaajan tai hänen perheensä henkilökohtaiseen käyttöön, siltä osin kuin lahjan arvo ei ole 7 500 euroa suurempi;

2) siitä, mitä joku on käyttänyt toisen kasvatusta tai koulutusta varten tai toisen elatukseksi taikka muutoin antanut toiselle näihin tarkoituksiin sellaisessa muodossa, että lahjansaajalla ei ole mahdollisuutta käyttää lahjoitettua määrää muihin tarkoituksiin; eikä

3) muusta lahjasta, jonka arvo on 7 500 euroa pienempi, kuitenkin niin, että jos lahjansaaja kolmen vuoden kuluessa saa samalta antajalta useita sellaisia lahjoja, näistä on suoritettava veroa, kun niiden yhteinen arvo nousee vähintään mainittuun määrään.

19 a §

Lahjaveroa maksetaan I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
7 500–25 000	100	8
25 000–55 000	1 500	10
55 000–200 000	4 500	12
200 000–1 000 000	21 900	15
1 000 000–	141 900	17

Lahjaveroa maksetaan II veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
7 500–25 000	100	19
25 000–55 000	3 425	25
55 000–200 000	10 925	29
200 000–1 000 000	52 975	31
1 000 000–	300 975	33

43 §

Muutoksenhakua koskevia määräaikoja laskettaessa verovuodella tarkoitetaan 24 §:ssä säädettyä verovuotta. Veronsaajien oikeudenvilvontayksikön on tehtävä oikaisuvaatimus 60 päivän kuluessa verotuksen toimittamis- tai oikaisupäivästä. Jollei tästä laista muuta johdu, oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan verotusmenettelystä annettua lakia.

55 §

Jos perillisen verotettavaan perintöosuuteen kuuluu 57 §:ssä tarkoitettu osuus maatilán tai muun yrityksen omistamiseen oikeuttavista osakeyhtiön osakkeista eikä perillinen alaikäisyytensä vuoksi voi jatkaa yhtiön toimintaa hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana,

katsotaan verovelvollisen jatkamiseksi myös se, että alaikäisen perillisen edunvalvoja jatkaa toimintaa 1 momentin 2 kohdan edellytykset täyttävällä tavalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Jos verovelvollisuus on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan tai lain voimaantulon jälkeen vireille tulevan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan kuitenkin tämän lain 43 §:n 2 momenttia.

Jos perintöverotusta toimitettaessa pesän varoihin on lisättävä ennen tämän lain voimaantuloa annettu tällä lailla muutettavan lain 16 §:n 1 momentissa tarkoitettu lahja, perintöverosta vähennettävä määrä lasketaan tämän lain 19 a §:n mukaan.

Jos lahjaveroa määrättäessä on otettava huomioon ennen tämän lain voimaantuloa annettu tällä lailla muutettavan lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettu lahja, lahjojen yhteismäärästä määrättävästä lahjaverosta vähennettävä määrä lasketaan tämän lain 19 a §:n mukaan.

2.

Laki

veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain (1556/1995) 5 d §, sellaisena kuin se on laissa 1197/2023, seuraavasti:

5 d §

Maksamatta olevalle perintöverolle laskettava viivästyskorko

Maksamatta olevalle perintöverolle laskettava viivästyskorko on 5 a §:stä poiketen kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran maksamatta olevaan perintöveroon lain voimaantulopäivästä alkaen. Tätä edeltävältä ajalta viivästyskorko lasketaan lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

3.

Laki

kiinteistöverolain 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistöverolain (654/1992) 26 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 786/2016, seuraavasti:

26 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskevia määräaikoja laskettaessa verovuodella tarkoitetaan 23 §:ssä säädettyä verovuotta. Jollei tästä laista muuta johdu, oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan verotusmenettelystä annettua lakia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan myös tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn.

Helsingissä 22.9.2025

Pääministeri

Petteri Orpo

Valtiovarainministeri Riikka Purra

1.

Laki

perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 7 b, 13, 14, 19 ja 19 a § sekä 43 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 7 b, 13 ja 19 § laissa 1063/2007, 14 ja 19 a § laissa 1320/2016 ja 43 §:n 2 momentti laissa 783/2016, sekä
lisätään 55 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1110/1994, 909/2001, 559/2005, 1144/2005 ja 523/2010, uusi 9 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 b §
Perintöveroa ei ole suoritettava perinnönjättäjän omassa tai hänen perheensä käytössä olleesta tavanomaisesta koti-irtaimistosta siltä osin kuin sen arvo on enintään 4 000 euroa.

7 b §
Perintöveroa ei ole suoritettava perinnönjättäjän omassa tai hänen perheensä käytössä olleesta tavanomaisesta koti-irtaimistosta siltä osin kuin sen arvo on enintään 7 500 euroa.

13 §
Kun perintöosuus tai sen 12 §:n mukaan laskettu jäännös ei nouse 20 000 euroon, se on verosta vapaa.

13 §
Kun perintöosuus tai sen 12 §:n mukaan laskettu jäännös ei nouse 30 000 euroon, se on verosta vapaa.

14 §
Perintöveroa maksetaan I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

14 §
Perintöveroa maksetaan I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
20 000–40 000	100	7
40 000–60 000	1 500	10
60 000–200 000	3 500	13
200 000–1 000 000	21 700	16
1 000 000–	149 700	19

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
30 000–40 000	100	7
40 000–60 000	800	10
60 000–200 000	2 800	13
200 000–1 000 000	21 000	16
1 000 000–	149 000	19

Perintöveroa maksetaan II veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Perintöveroa maksetaan II veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan	Veroprosentti ylimenevästä osasta
-----------------------------------	---------------------------------	-----------------------------------

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan	Veroprosentti ylimenevästä osasta
-----------------------------------	---------------------------------	-----------------------------------

Voimassa oleva laki

Ehdotus

	kohdalla euroina	
20 000–40 000	100	19
40 000–60 000	3 900	25
60 000–200 000	8 900	29
200 000–1 000 000	49 500	31
1 000 000–	297 500	33

	kohdalla euroina	
30 000–40 000	100	19
40 000–60 000	2 000	25
60 000–200 000	7 000	29
200 000–1 000 000	47 600	31
1 000 000–	295 600	33

19 §

Lahjaveroa ei suoriteta:

1) tavanomaisesta koti-irtaimistosta, joka on tarkoitettu lahjansaajan tai hänen perheensä henkilökohtaiseen käyttöön, siltä osin kuin lahjan arvo ei ole 4 000 euroa suurempi;

2) siitä, mitä joku on käyttänyt toisen kasvatusta tai koulutusta varten tai toisen elatukseksi taikka muutoin antanut toiselle näihin tarkoituksiin sellaisessa muodossa, että lahjansaajalla ei ole mahdollisuutta käyttää lahjoitettua määrää muihin tarkoituksiin; eikä

3) muusta lahjasta, jonka arvo on 4 000 euroa pienempi, kuitenkin niin, että jos lahjansaaja kolmen vuoden kuluessa saa samalta antajalta useita sellaisia lahjoja, näistä on suoritettava veroa, kun niiden yhteinen arvo nousee vähintään mainittuun määrään.

19 §

Lahjaveroa ei suoriteta:

1) tavanomaisesta koti-irtaimistosta, joka on tarkoitettu lahjansaajan tai hänen perheensä henkilökohtaiseen käyttöön, siltä osin kuin lahjan arvo ei ole 7 500 euroa suurempi;

2) siitä, mitä joku on käyttänyt toisen kasvatusta tai koulutusta varten tai toisen elatukseksi taikka muutoin antanut toiselle näihin tarkoituksiin sellaisessa muodossa, että lahjansaajalla ei ole mahdollisuutta käyttää lahjoitettua määrää muihin tarkoituksiin; eikä

3) muusta lahjasta, jonka arvo on 7 500 euroa pienempi, kuitenkin niin, että jos lahjansaaja kolmen vuoden kuluessa saa samalta antajalta useita sellaisia lahjoja, näistä on suoritettava veroa, kun niiden yhteinen arvo nousee vähintään mainittuun määrään.

19 a §

Lahjaveroa maksetaan I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
5 000–25 000	100	8
25 000–55 000	1 700	10
55 000–200 000	4 700	12
200 000–1 000 000	22 100	15
1 000 000–	142 100	17

19 a §

Lahjaveroa maksetaan I veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan kohdalla euroina	Veroprosentti ylimenevästä osasta
7 500–25 000	100	8
25 000–55 000	1 500	10
55 000–200 000	4 500	12
200 000–1 000 000	21 900	15
1 000 000–	141 900	17

Lahjaveroa maksetaan II veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan	Veroprosentti ylimenevästä osasta
---	--	---

Lahjaveroa maksetaan II veroluokassa seuraavan asteikon mukaan:

Verotettavan osuuden arvo euroina	Veron vakioerä osuuden alarajan	Veroprosentti ylimenevästä osasta
---	--	---

Voimassa oleva laki

	kohdalla euroina	
5 000–25 000	100	19
25 000–55 000	3 900	25
55 000–200 000	11 400	29
200 000–1 000 000	53 450	31
1 000 000–	301 450	33

43 §

Muutoksenhakua koskevia määräaikoja laskettaessa verovuodella tarkoitetaan 24 §:ssä säädettyä verovuotta. Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön on tehtävä oikaisuvaatimus 60 päivän kuluessa verotuksen toimittamis- tai oikaisupäivästä.

55 §

Ehdotus

	kohdalla euroina	
7 500–25 000	100	19
25 000–55 000	3 425	25
55 000–200 000	10 925	29
200 000–1 000 000	52 975	31
1 000 000–	300 975	33

43 §

Muutoksenhakua koskevia määräaikoja laskettaessa verovuodella tarkoitetaan 24 §:ssä säädettyä verovuotta. Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön on tehtävä oikaisuvaatimus 60 päivän kuluessa verotuksen toimittamis- tai oikaisupäivästä. *Jollei tästä laista muuta johdu, oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan verotusmenettelystä annettua lakia.*

55 §

Jos perillisen verotettavaan perintöosuuteen kuuluu 57 §:ssä tarkoitettu osuus maatilán tai muun yrityksen omistamiseen oikeuttavista osakeyhtiön osakkeista eikä perillinen alaikäisyytensä vuoksi voi jatkaa yhtiön toimintaa hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana, katsotaan verovelvollisen jatkamiseksi myös se, että alaikäisen perillisen edunvalvoja jatkaa toimintaa 1 momentin 2 kohdan edellytykset täyttävällä tavalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Jos verovelvollisuus on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan tai lain voimaantulon jälkeen vireille tulevan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan kuitenkin tämän lain 43 §:n 2 momenttia.

Jos perintöverotusta toimitettaessa pesän varoihin on lisättävä ennen tämän lain voimaantuloa annettu tällä lailla muutettavan lain 16 §:n 1 momentissa tarkoitettu lahja,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

perintöverosta vähennettävä määrä lasketaan tämän lain 19 a §:n mukaan.

Jos lahjaveroa määrättäessä on otettava huomioon ennen tämän lain voimaantuloa annettu tällä lailla muutettavan lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettu lahja, lahjojen yhteismäärästä määrättävästä lahjaverosta vähennettävä määrä lasketaan tämän lain 19 a §:n mukaan.

2.

Laki

veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain (1556/1995) 5 d §, sellaisena kuin se on laissa 1197/2023, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 d §

5 d §

*Maksamatta olevalle perintöverolle
laskettava viivästyskorko*

*Maksamatta olevalle perintöverolle
laskettava viivästyskorko*

Maksamatta olevalle perintöverolle laskettava viivästyskorko on 5 a §:stä poiketen kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä 3,5 prosenttiyksiköllä.

Maksamatta olevalle perintöverolle laskettava viivästyskorko on 5 a §:stä poiketen kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran maksamatta olevaan perintöveroon lain voimaantulopäivästä alkaen. Tätä edeltävältä ajalta viivästyskorko lasketaan lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

3.

Laki

kiinteistöverolain 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kiinteistöverolain (654/1992) 26 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 786/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

26 §

26 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskevia määräaikoja laskettaessa verovuodella tarkoitetaan 23 §:ssä säädettyä verovuotta.

Muutoksenhakua koskevia määräaikoja laskettaessa verovuodella tarkoitetaan 23 §:ssä säädettyä verovuotta. *Jollei tästä laista muuta johdu, oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan verotusmenettelystä annettua lakia.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tätä lakia sovelletaan myös tämän lain voimaan tullessa vireillä olevan oikaisuvaatimuksen käsittelyyn.
